

igitur constituentes tribule collegium, praeferunt inhabitatū societate, tribulibus cladem minatur. Quod suspectū gentilibus, quia promptioribus studiis odiorum in suos executio praeterebatur: ne simulationis specie dolus adornaretur, atque urbem incautionibus accolis noctu adorirent, prostratisque omnibus gentibus apud Iudaeos sibi gratiam reconciliarent; ac per hoc si uellent fidem suam circa gentiles probare, cum omni generatione sua urbe excederent, uicinisque peterent nemus. Quo facto per biduum quieuerunt Scythopolitae, ut portio Iudaeorum suspicionem deponeret, indueret securitatem. Tertia nocte cum iam praesumpta fides gentilibus remouisset sollicitudinem, incautis & dormientibus uis illata, decem & tribus milibus hominum necatis; quae cumque etiam habuerunt di-

• Alij fides
grae remouisset
custodiam
& caetera.

Passio Simonis
acerba

Caput XVIII.

Crepta sunt.

Expositionem exigit Simonis acerba passio, uisu & auditu miseranda: sed nouitate rei memorabilis. Is erat in populo Iudaeorum, Saule haud ignobili genitus patre, animi audacia praeditus, & corporis fortitudine. Quorum utraque in exitum tribulium suorum exercuit, qui plurimos ex populo aduentitio Iudaeorum crebro in cursu peremit, ac si forte conspirati adessent, solus sustentaret aciem, & conglobatos solitus auertere, totius erat nodus ac mora belli; & plerumque desperatis rebus conuersio. Exhibebant haec ciuibus aduersum suos Scythopolitani incolatus militiam: sed non diutius cognato debita sanguini defuit uindicta. Namque ubi fracta fides, & Scythopolitae circumuentis qui ex composito se ad nemus contulerant, instare bello, atque ingruere coeperunt. Et iam filios ac parentes Simonis deleta multitudine caeterorum, eminus licet missilibus ac telis petebant. Videns Simon innumerabilem multitudinem facili negotio superiorem, ut diutius tolerari nequisset, gladium extraxit, atque in hostem conuersus clamabat dicens, digna Scythopolitae factis recipio meis, qui cognatorum necem quam uobis impederem beneuolentia testificatus sum, & fratrum sanguinem uobis obsidem dedi gratiae, quibus iustius perfidia tribueretur. Nunc dum alienigenis fidem defero, in domesticos amisi: prodidi etiam liberos, parentesque quos a uobis tamen necari non oportebat, si mercedem sceleris aestimaretis. Moriar igitur, sed iratus omnibus, nulli amicus, qui circumueniunt meos, & propriis manibus ultionem de me prius expectam, peremi socios religionis & fidei consortes, recognosco sceleris mei debita. Soluam tanto dignum sacrilegio paricidium, ut ea sit & pro flagitio poena, & ad uirtutem gloria: ne quis se iactet alius meo uulnere, in me ipsum postea conuertetur dextera mea: ut uideatur furoris esse quod mortis, non imbecillitatis: ne quis insultet cadenti, * sit uindicta paricidii clementia, paricidii sacrilegii. Haec locutus, conuertit obtutum in liberos parentesque, & indignatibus oculis cum iam misericordia mixta irae succederet, abreptum e medio patrem gladio transuerberat, post eum mater attrahitur, ne esset qui pro nepotibus interueniret. Offert se pro ordine uolens uxor, ne tanto deiecta coniuge superuiveret. Occurrunt filii ne degeneres tanto patre in ipsa morte iudicarentur. Festinabat ipse celeriter hostem perimere. Omni itaque perempta familia stetit in medio funere suorum. Et tanquam triumphans domesticis passionibus, quod neminem suorum alieno gladio uidit perire, eleuauit dexteram ut omnes uiderent, ac formidabilem sibi cunctis subiiciens mortem, proprio uictor sese transfixit mucrone. Memorabilis iuuenis ob egregiam fortitudinem corporis, & animi magnitudinem: sed quae fidem alienigenis potius quam suis detulit, tali dignus exiru fuit.

* Quidam habebant sit iudex paricidii deuenientia.

EGESIPPI DE EXCIDIO HIEROSOLYMITA.
VRBIS HISTORIAE LIBER TERTIVS.

Caput I.

RA postquam Neroni nuntiata sunt in Achaiae partibus sitio, qui tragicorum carminum meditatione contenderat, ut de pluribus scenica coronam referret: nescias quo magis turpis, utrum quod in scenam imperator prodiret, an quod scenam suis flagitiis impleret, qui turparet Orestem canendo, & paricidio representaret, grauis eum inuasit metus. Non illa ludorum similia sed bellorum suprema per timescentem, ut aliquando a theatralium uoluptatum obscenitate, & paricidalis amentiae furore resipisceret, atque ad curas recipere, conuersus

ueritas in se
tantam cladem resp
dignatur timor,
mentem haberet:
loq; confitendo le
rogalem perfio
nam. Vespasi
anum ab adole
germanorum tr
composuerat. E
suerat: cuius t
mabatur. Itaq;
hoc duce iteru
equatis inter
ronis apud ex
puritatis oppr
mani orbis est
foret. Vespasia
cus obteperet i
dem, praefereba
tabatur futuris
linqueret. Num
olentem comp
orum insolenti
nem auxilio de
tum. Demens
num cognouit

ERant tu
operibus
rant: cap
iumentum uic
atribus polliceb
mum apud eum
fudem arbitrat
tum metiri, no
gno est consum
tam, tamen pra
trae id temporis
re. Admonere
bus habebatur Pe
uegit remedium,
nem: uterq; affue
ris dare: ut si posse
fuis opem ferret di
tam plurimum suas
Petrus occideretur.
gauisset: sin uero p
uit Petrus: adorsus
tra carmina, ut ce
m quod iam uiue
ret conferre sese t
sanctus loquat: si

uerfus intra se fremeret & defauiret, quod incuria ducis potius, quã uirtute aduersario tantam cladem respub. Romana acceperit. Tentabat quidem simulare audaciam, sed redarguebat timor, & quasi speciẽ magnanimitatis prætexere: ut supra erũnã negotiorũ mentem haberet: Sed distringebatur animi sollicitudine, quẽ demẽdã ignominia bel- loq; conficiẽdo legeret ducem. Urgebãt Iudæam ultimã labis futura excidia, ut Nero regalem personam indueret, & prouidi consultiore uoce, salubrem exprimeret sententiam. Vespasianũ solum esse cui summa militiã, oriẽtis in partibus iure cõmitteret, uirum ab adolescentia militiã triumphalis inueteratũ stipendiis, qui impacatas Gallias germanorum tumultu & ferocia geminã temeritatis in bellum relapsas, pace diuturna composuerat. Britãniã quoq; inter undas adhuc latentẽ Romano imperio armis acq- siuerat: cuius triumphatã opibus Roma ditior, Claudius cõsultior, Nero fortior aesti- mabatur. Itaq; quarum gentiũ bella nõ uiderant, subiugataz trophæa celebrauerãt. Sub hoc duce iterum dico, Nero terribilis erat, Nero metuendus, potens foris, tutus domi: æquatis inter se Vespasiani fide ac fortitudine. Quantus iste uir, cuius armis uitia Ne- ronis apud exterarum gentes abscondebantur, ut ludibriũ rerum humanaz, & euiratã im- puritatis opprobrium, triũphis quoq; illustraretur? Cum præliandũ itaq; in ultimis Ro- mani orbis esset confiniis Vespasianus ex omnibus eligebatur. Cum bellum depositũ foret, Vespasianus præ ceteris sociabatur: ne uel publicus superesset hostis, uel domesti- cus obreperet insidiator. Dignus qui stipendiis militis regnũ præueniret. Docebat si- dem, præferbat uirtutem. Inuitus misit hunc Nero qui sibi auferebat præfidiũ: sed ar- tabatur futuris scelerum suorũ pœnis, ut se tanto dissociatũ comitatu ducis, inermem re- linqueret. Nunq̃ pfecto Galba aspirãdi ad imperium studia usurpasset, nisi Vespasianũ absentem comperisset. Sed pcurauit hoc deus, ut in Syriam dirigeret uir, qui & Iudæ- orum insolentiam sup̃mo gentis excidio, captiuitatisq; dedecore labefactaret, & Nero- nem auxilio destitueret: licet nullius uirtus, statutis afferre possit cœlestibus impedimẽ- tum. Demens tamẽ Nero cum Iudæorũ bello afflictam Romani exercitus ualidam ma- num cognouisset, aduersus Christianos insurrexit, ut ei debitus finis appropinquaret.

Caput .II.

ERant tunc temporis Romæ Petrus & Paulus doctores Christianorũ, sublimes operibus, clari magisterio, qui uirtute suorũ opeaz, Neronem aduersum fecerãt: captum magi Simonis delinimẽtis, qui sibi animũ eius cõciliauerat. Cui ad- iumentum uictoriã, subiectiones gentiũ, uitã longã uitã, salutis custodiam feralibus artibus pollicebatur, atq; ille credebat, qui uim rerum nesciret examinare. Deniq; sum- mum apud eum tenebat amicitia locum; quãquidẽ etiã præfulem suã salutis, uitãq; cu- stodem arbitrabatur. Sed ubi Petrus eius uanitates & flagitia detexit, & species illũ re- rum mẽtiri, nõ solidum aliquid aut uerum efficere demonstrauit, ludibrio habitus, & di- gno est consumptus mœrore. Et quũ uis in aliis terrarũ partibus Petri esset expertus potẽ- tiam, tamen præueniens Romam, ausus est iactare qd mortuos resuscitaret. Defunctus erat id temporis Romæ adolescens nobilis, propinquus Cæsaris, cum uniuersorũ dolo- re. Admonuere pleriq; experiẽdum utrũ posset resuscitari. Celeberrimus in his operi- bus habebatur Petrus: sed apud gẽtiles nulla facti huiusmodi deferebatur fides. Dolor exegit remediũ, perrectum est ad Petrum. Fuere qui etiã Simonẽ accersendum pu- tarent: uterq; affuerunt. Ait Petrus Simonĩ: qui se de sua iactaret potẽtia, priores sese pa- tes dare: ut si posset, mortuũ resuscitaret: Si ille nõ resuscitaret, se nõ defuturũ ut Chris- tus opem ferret defuncto, quo posset resurgere. Simon qui putaret apud urbem genti- lium plurimũ suas ualituras artes, conditionem pposuit: ut si ipse resuscitasset mortuũ, Petrus occideretur, qui magnã potẽtiam (sic em̃ appellabatur) laceffendo iniurias irro- gauisset: sin uero præualuisset Petrus in Simonem, pari genere uindicaretur. Acquisi- uit Petrus: adorsus est Simon, accessit ad lectulum defuncti: incãtare atq; immurmurare dira carmina, ut cœpit, uisus est caput agitare qui mortuus erat. Clamor ingens gentili- um quod iam uiueret, quod loqueretur cũ Simone. Ira & indignatio in Petrũ, qd ausus esset conferre sese tantã præti. Sanctus apostolus poposcit silentium, & dixit: Si uiuũ defunctus loquat: si resuscitatus est, surgat, ambulet, fabulet; Fantasma illud esse nõ ueri-
f ii tatem

Nero aduer- sus Christia- nos insurgit.

Simõ mag^o.

De Petro & Paulo

Petrus & Si-
mō mortuū
exulcitant.

Simon lapi-
datur.

Simō uolitat

Magna Pe-
tri constātia

Chrs occu-
rit Petro ur-
bē egressuro

Petrus iuer-
sis uestigijs
crucifigit.

Petr^o cruce
Paulus gla-
dio necatū.

tatem, quod uideatur caput mouisse. Deniq; separetur, inquit, Simon à lectulo, & tunc ne id quidē ostentui futurum. Abducitur Simon à lectulo, manet sine specie motus alii cuius qui mortuus erat. Astitit Petrus longius, & intra se paulisper orationi intentus cū magna uoce ait: Adolefcens surge, sanet te dominus Iesus. Et statim surrexit adolefcēs & locutus est, & ambulauit, & cibum sumpsit, & dedit eum Petrus matri suæ. Qui cum rogaretur ut ab eo nō discederet, ait: Non derelinquetur ab eo qui eū fecit resurgere: cuius nos serui sumus. Secura esto mater de filio, non uerearis, habet custodem suū. Et cum populus in Simonē insurgeret ut lapidaretur, ait Petrus: Satis est ad pœnam eius qđ cognoscit suas artes nihil ualere: uiuat, & Christi regnū crescere uideat, uel iuitus. Torquebat magus apostoli gloria. Collegit sese, atq; oēm excitans carminū suorū potētiam, congregat populum, offensumq; se dicit à Galilæis, relicturnum se urbem quam tu eri soleret. Diem statuit, pollicetur uolatum, quo supernis sedibus inueheretur: cui quā do uellet, cœlum pateret. Cōscendit statuto die montem Capitolinū, ac se de rupe deiciens uolare cœpit. Mirari populus & uenerari: pleriq; dicentes dei esse potētiam nō hominis, qui cum corpore uolitaret: nihil tale fecisse Christum. Tunc Petrus in medio stans ait: Iesu domine: ostēde ei uanas artes suas esse, ne hac specie populus iste qui crediturus est, decipiatur. Decidat dñe, sic tamē, ut nihil se potuisse uiuens recognoscat. Et statim in uoce Petri implicatis remigijs alax, quas sumpserat corruit, nec exaiatus est, sed fracto debilitatoq; crure, Arriam cōcessit, atq; ibi mortuus est. Quo comperto deceptum se Nero & destitutū, dolens tanti casum amici, sublatūq; sibi uirū utilē & necessarium reipub. indignatus, quærere cœpit causas quibus Petrū occideret. Et iam tēpus aderat quo sancti uocaretur apostoli Petrus & Paulus. Deniq; dato ut cōprehenderet p̄cepto, rogabat Petrus ut sese aliō cōferret. Resistebat ille dicēs, nequaquā se facturū, ut tanq̄ metu mortis territus cederet, bonū esse pro Christo pati, qui p̄ oībus se morti obtulisset: non mortem illam, sed immortalitatem futuram, tanq̄ indignum ut ipse fugeret passionem sui corporis, qui multos doctrina sua compulerit se hostias pro Christo offerre, deberi sibi secundum domini uocem, ut & ipse in passione sua Christo gloriam atq; honorem daret: hæc & alia Petrus obtexere, sed plebs lachrymis querens ne se relinqueret, et fluctuantē inter procellas gentilium destitueret: uictus stetitibus Petrus, cessit: promisit se urbem egressurum. Proxima nocte salutatis fratribus, & celebrata oratiōe, proficisci solus cœpit. Vbi uentū est ad portam, uidet sibi Christum occurrere, & adorans eum dixit: Domine quo uadis? Dicit ei Christus: Iterum uenio crucifigi. Intellexit Petrus de sua dictum passione, quod in ea Christus passurus uideretur, qui patitur in singulis: non utiq; corporis dolore, sed quadam misericordiā compassione, aut gloriæ celebritate. Et conuersus in urbem redit, captusq; à persecutoribus cruci adiuđicatus, poposcit ut inuersis uestigijs cruci affigeretur, quod indignus esset qui similitudo crucifigeretur, ut passus est dei filius. Quo impetrato: uel quia ita debebatur ut Christus prædixerat, uel quia persecutor non inuitus indulget pœnarum incrementa, & ipse & Paulus, alter cruce, alter gladio necatus est.

Caput .III.

Sed ut ad propositum redeamus, turbatus graui nuntio Nero, rebus in Iudæa minus prospere gestis, Vespasianum exptum uirum belli, omni militiā quæ in Syria erat, præfecit. Ille propere, neq; differēdi tēpus dabatur, misso Alexandriam filio Tito, ut inde militū qui pratēdebāt patrem aliquā deduceret, ipse transmissio Hellespontico freto, pedes in Syriam cōtendit. Interea Iudæi rebus elati secundis, principes militiæ bello legūt. Distribuit loca quibus qsq; præfesset, quæ munia singuli, quos ordines, quid muneris exequeretur, Iosephum Curione genitū & Ananum principē sacerdotū, Hierosolymitanæ urbis negocijs, & præcipue instaurandis muris præficiunt. Atdebat Eleazarus Simonis aliqd sibi publicorum cōmitti munerū, Et licet omnē prædam, quā de Romano exercitu ceperāt, sub ptātem suā redegisset, ditē p̄sertim atq; opimā auaritia Cestii, atq; immodicis rapinis coaceruatā, tñ parādæ magis sibi potētia intētum, q̄ cōi usui pnū arbitrati, declinādū æstimauere. Sed paulatim abiēdo singulos, dādo & largiēdo efficit, ut rex oīm summa eius arbitrio cōmitteret, Idumæā quoq; Iesus unus

mus de herodoti
Principi tantu
Iosepho Simonis
Cui ad eo inditan
Iohannes B. Iesus.
quonia tuerent
quos, manum
re castella, instā
te sibi impigre
manæ militiæ
ficere, quo fac
munia derelic
sequerentur
gna hostium
bus, sessis cor
manæ docere
ut miles cibū
niret hostem,
prium putare
stibus si ipse h
aduersarios sp̄
no auxilio præ
apud improb
cum ad. L. X. n
cede tractaret
tanta à Iudæis
sceret. Omitte
serant suspect
ne regem face
ctionem potu
aiebat, quæ ere
set. ætimate d
rum murorū
certe uideri u
gratiam, inuic
clatatemq; de
portas: ne qui
ria significaret
uestigare, & T
dem in urbe p
qua præliatorū
tur: ne quisq; u
tantam multitu
fuderunt se sup
fisi quā tandē u
saris tradituri fo
deducerent, atq;
rum quoq; eius
q; illo rogante, u
uellet demeret.
est. Sed etiam S
bes focias attine
malebat,

unus de sacerdotibus, & Eleazarus sacerdotis filius militiae praepositus, tuendam receperunt. Principi tamen totius Idumae Nigro de summis rebus praerogatiuam omnem reseruantes. Iosepho Simonis Hiericho obuenit. Manassae Peraea regio commissa trans Euphratem sita: Cui ab eo inditum nomen, quod Euphrates ad eam partem pergentibus transmitteret. Iohannes Esaeus, alius quoque Iohannes Ananiae filius, caeterique aduersis attributi partibus, quas sua tuerentur sollicitudine. Itaque singuli commissa sibi munia non deserere, instruere muros, manum legere bellatoriam; ex quibus Iosephus in Galilaeam descendens, munire castella, instaurare propugnacula, ualidissimos quosque, & bello promptissimos asciscere sibi impigre curabat: prohibere latrocinia, praetendere quotidie in castris, militem Romanae militiae more exercitare, diuidere ordines, distribuere centuriones, plurimos praeficere, quo facilius disciplina ab omnibus exigeretur: ne quisquam lateret, quicumque propria munia dereliquisset: Instituebat etiam ut agnoscerent excitationes tubarum, & repressiones, sequerentur ordinem, aciem dirigerent, clypeos intexerent, ut murali uice si forte magna hostium uis ingrueret, sese aduersum incurstantes defenserent: subuenire laborantibus, fessis compati, pericula aliorum in se transfundere, nec solum belli artes ad instar Romanae docere militiae, sed etiam ante bellum qui amplius bellantes iuuarent denuntiare, ut miles cibum sibi & arma portaret, uallo & fossa sese muniret, castrisque ponendis praeniret hostem, obtemperaret praecipis, furto ac rapinis abstinere assuesceret, lucrum pro primum putaret, si nihil dispendii ruralibus cultoribus irrogaret. Quid enim distet ab hostibus si ipse hostili modo auferat nisi quod grauius est sua, quam aliena incessere: & socios, quam aduersarios spoliare? Plurimum ualere in bello bonam conscientiam, eo quod amplius de diuino auxilio praesumeret, quam se nulli affinem crimini recognosceret. Sed his rebus citius sibi apud improbos expertus est nocuisse inuidiam, quam apud bonos profuisse gratiam. Nam cum ad .LX. milia peditem, paucissimos equitum congregauisset: eos uero qui bella mercede tractarent, ad quatuor milia uiros, sexcentos quoque electos custodes sui corporis, tanta a Iudaeis pertulit, ut plus ante bellum a suis, quam in ipso bello a Romanis perhorresceret. Omitto quidem seditionis excitatum: quia latrocinio crepta reddere his, qui amiserant suspectabatur, ac maxime Agrippae & Beronicae, quibus redibenda iuste foret, ne regem facerent infestiorum. Et tamen ille quo populi molliret imperium, ad constructionem potius murorum, quam ad dominorum indemnitate seruata pecuniam: Omniaque illa aiebat, quae erepta Ptolemaeo forent, qui regium aurum, uestes, caeteraque munera portauisset, aestimare debere tharicheatas: apud eos enim res gerebatur, utrum id instauracioni suorum murorum reseruandum putarent, an diripiendum latronibus depromeretur. Indignum certe uideri ut eo poenam exciperet, quia melius consulisset. Itaque conuersis illis in sui gratiam, inuidiam simul & periculum euasit. Itaque cum gratia regis Agrippae Tiberias societatemque deposceret, praecipiens se Iosephus de memorata urbe, Tharicheatarum clausit portas: ne quis nuntius ad urbem Tiberiadem pergeret, & deesse Iosepho auxilia militaria significaret: Ipse autem congregauit de lacu nauigia piscatoria, quae in tempore potuit inuestigare, & Tiberiadem remigiis petiit. Sed ubi ad eum locum uenit, in quo conspicua quaedam in urbe positae foret species nauigiorum, deprehendi tamen nequiret, utrum essent uacua praelatorum: iussit ea dispergi per totum spacium lacus, ut maior numerus aestimaretur: ne quisquam uacua potius quam referta bellatoribus aestimaret. Quo territi quod aduersus tantam multitudinem infirmos sese arbitarentur, proiecerunt arma, portisque referatis, effuderunt se supplices Iosepho, quod ueluti dux agminis militaris propius accesserat. Quae situm qua tandem uesania discessionem animis induissent, quibus autoribus impulsis sese aduersariis tradituri forent, & simul occurrentes sibi iubebat gubernatoribus, ut Tharicheas deducerent, atque illic trecentos ferme curiales plerisque in uincula de plebe rapit. Clytium quoque eius facinoris accersitum principem, manibus amputatis poenas luere iubet, atque illo rogante, ut una saltem sibi manus relinqueretur, praecipit Iosephus ut ipse sibi quam uellet demeret. Tum ille arripiens dextera gladium, leuam abscidit. Ita recepta Tiberias est. Sed etiam Sephoris tentata discessione, Iosephi tamen uiuacitate inter Iudaeorum urbes socias attinebatur, Tranquillioribus enim consiliis sua defendere, quam aliena incurfare malebat,

Caput .III.

f iii At

Nota ordinem
quem Iosephus
posuit.

Grauius est
sua quam aliena
incessere.

Bona conscientia
in bello
ualet plurimum.

Clytus sibi
ipsi leuam ab-
scidit.

Omne æs quod
erat in Iudæa
publicum

AT uero Perates Niger, & Babylonius Syllas, & Iohannes Eſſæus * omne quod erat in Iudæa publicum ualidæ congregantes, Aſcalonē petūt, amplam quidē & muris ſubnixam ualidam urbem, ſed opis ſubſidiūq; indigam, quæ ſeptingentis. xx. ſta diis ab Hieroſolymitana urbe diſcernebat, & odiis ingentibus. Propterea Iudæi inimicam ſibi urbem diruere cupientes, collecta manu iuolauere. Præerat urbi Antonius minore numero Romani exercitus, quæ quo reſiſti poſſe Iudæis æſtimareſ. Sed uir acrioris ingenii, & ex æquo prudens bellator: diſfuſos & numero magis quam uirtute ſidentes, eductis equitibus tranſire ad urbem finit; deinde incurſat progreſſos, fatigat ſequentes, confer tos diſſipat, turbatos fugat, totoque campo inſectatur palanres, alii uerſa uice urgent ad muros, intercluſa fugæ copia, alii diuerſa petunt, ſed circumuenti ab equitibus obtruncantur. Multi ſupra ſe ruunt, & ſe inuicem impetu ſuo ſternunt, itaque uſque ad ueſperum caſi, amiſere ex ſuis decem milia uiros, Iohanne & Sylla ducibus pariter extinctis. Pauci autem Romanorum eo uulnerati prælio, nec tamen reſpreſſa eſt Iudæorum temeritas, ſed incanduit: nam dolor audaciam accendit, & labes ulciſcendæ cupidinem. Armantur itaque maiore longe furore, necdum ſauciorum ſanatis uulneribus, & congregatis pluribus quam uice priore irruunt, ſed eos diſpoſitis inſidiis exceptos, prius quam in manus uenirent, clauſit circumfuſo equitatu Antonius: & circumuentos præcepit ſterni: caſi iterum nouem milia, reliqui fugati. Niger ipſe elapſus in munimentum ſe contulit. Turris erat ſeptem undique ualido ſaxo, quam Romani quia excidere non poterant, appoſitis ignibus circumdederunt. Ea incenſa in ſpelæum quoddam de turre tranſgreſſus, hoſtem latuit, ignem euafit: Romanisque ſecuris quod ipſe ſimul incendio conſumptus foret, poſt tertium diem quaerentibus ſuis corpus eius, ad ſepulturam uiuens & uigens reddidit. Atque ita cum magno gaudio Iudæis ſeruatus ab hoſte reſpreſentatur.

Caput .V.

Antiochia
Metropolis
Syriæ.

VEſpaſianus interea ſuperato Helleſponto, Bithyniam Ciliciamque tranſmit tens, ubi Syriam attigit, legiones, cæterasque militares copias quas in ea reperit, Antiochiam deduxit. Urbs ea Syriæ ſine retractatione prima, ideoque metropolis habetur: condita ab his qui Alexandro Magno bellanti adhaere, conditoris ſui nunc cupata uocabulo. Situs urbis porrectus in immenſam longitudinem: in alto anguſtior, quia prærupto montis a leua arctatur, ut extendi ulterius metandæ urbis ſpatia ne que rent. Neceſſitas locum ſignauit, quia per occulta & deuia irrupentibus Parthis, mons ceſſior latibulum daret, ex quo ſe inopinato aduentu & promptiore impetu in imparatam Syriam effunderent: niſi ciuitas monti uelut clauſtrum obiaceret, exitusque obſtrueret aduenientibus, ut ſi quis Barbarorum aſcenderet, ſtatim è medio urbis ſinu proſpectaret. Denique cum ludæi ſcenici in ea celebrarent urbem, ferunt quendam autorem mimorum eleuatis oculis ad montem, Perſas uidiſſe aduenientes, & dixiſſe continuo: Aut ſomnum uideo, aut magnum periculum: Ecce Perſæ. Ita mons urbi præeminet, ut nec theatri altitudo ad proſpiciendum, montem impedimento ſit. Fluuius eam mediis interfecat, qui a ſolis ortu oriens non longe ab urbe in mare condit: quem de originis ſuæ tractu orientem ueteres appellauere, ut uulgo puteus locis nomen dediſſe, cum inde acceperit. Cuius ſtuentis ipſo impetu, frigidioribus & Zephyris aſſiduo per ea locorum ſpirantibus, tota ciuitas momentis prope omnibus refrigerat, ut orientis in partibus orientem abſcondat. Intus dulces aquæ, foris finitimam nemus intextum cupreſſis, crebris, fontes aquis huberes daphnæ uocant, quæ nunquam deponat uiriditatem: frequens & latior populus, ut pleraque orientis, facietiorque prope omnibus, ſed propter laſciuiam. Urbs tertio loco aſi ex omnibus quæ in orbe Romano ſunt ciuitatibus æſtimata, nunc quarto poſtquam Conſtantinopolis excreuit ciuitas Bizantiæ, Perſarum quondam caput nunc reſpulſorum: prima enim Roma, ſecunda Alexandria, tertia Antiochia, quarta Conſtantinopolis. De ſitu urbis ſatis dictum puto. Neque enim deſcribendis eius ædificiis imorandum uideſ, cuius a tergo cum orientem dixeris, ſatis liquet a leua ad meridiam iacere, a fronte Europam occurrere, in dextra ſeptentriales gætes degere, Caſpiamque regna haberi, quæ aſi promptiſſima ad incurſandam Syriam erant. Sed poſtquam Alexander magnus Caſpiam portam Tauri montis prærupto impoſuit, atque omnem interioribus gentibus intercluſit iter, memoratam urbem getam reddidit, niſi forte motus Perſicos ſuſpectat. In ea urbe Agrippa rex

Alij propter

inter cum omni uirtu
omnino adheſit: cõ
habentes ſephorin
ites. Quoſque iudata
et accepta fide et in
ſuauitate, ne ſ
reſcom uelut clau
reſoluereſ. ut i
poruno quodam
horis etiam urbs
perior altera infe
prius de utraq;

VTrig
Prole
uero
deis cauſa graui
Eadem autem & Ge
ſuere; a meridian
ultra ſtuenta lord
dit, omniſque regi
ter ſeſe hoc diſtin
g ad urbem cui t
ludat. Latitudo
hau dubie dedi
Batathæ fines atr
nis quoque eius in
ligi datur, quant
uel eius conſinia
ur. Terra autem
ut quemuis allicia
excitet. Denique
tantibus; crebra
us uicus in ſuo tr
nigenis utraque
exercitum præli
omnes belli artes
lum acceperit, ſu
illa pars eius fruc
nem diſfuſior, ſed
ſcipiores facilis ſuo
gna ad aſpectum,
eius diſtinctæ in ſu
le uel frigore defen
mis inſignitus. Ine
concrepant. & ſua
ſic graua uiriditatis
iugo montium ſup
uidia, deſideretur o
tere meridiano uſq;
ordanem, hoc eſt;
eſt uuium extend
uadua iacet, Incipiet

pa rex cum omni uirtute sua expectabat Vespasianū aduenientē, nec diutius eo morante comitatuū adhæsit: cōiuncto itinere Ptolemaidē petere cœperūt. Ad eā urbē occurrere inhabitātes Sēphorim, pacē cū Cēsario Gallo iam dudū inītā, firmari à Vespasiano petētes. Quorū laudata prudentia, q̄ saluti propriæ cōsuluerint, nō laceſſendo Romanos, atq; accepta fide & in amicitiam recepit eos; & additis peditum equeſtribusq; auxiliis, fouit ſecuritate, ne forte deſtitutionis cōmoti dolore, inſurgerent in eos belli excitatores; cum uelut clauſtrū quoddam Iudææ, Sēphoritanis ſeſe Romano imperio offerenti bus reſolueret, ut in eam peruiū iter hoſti pateret, quæ ad cuſtodiam totius gentis oportuno quodam in hoſtem obiectu occurreret. Erat enim præter opinionē loci munitioris etiam urbs Galilææ maxima, quæ res admonuit ut cum duæ ſint Galilææ, una ſuperior altera inferior connexæ & coniunctæ ſibi, alteram ab altera diſtinguamus. Sed prius de utraq; dicendum.

De duabus Galilæis.

Caput VI.

VTriq; Galilææ Syria & Phœnice adhærent, diſterminantq; eam à ſolis occaſu Ptolemaidis territorii ſui finibus, & mons Carmelus, qui erat añ Galilæis, nūc uero Tyriorū finibus aſſociatus, cui cōnectiſ Gabaa ciuitas, quæ quondam Iudæis cauſa grauis exitii fuit: ab oriente eam *Hyppenæ & Gadara ſuis finibus reſecant. Eadem autē & Gaulanitidi regioni & regno Agrippæ conſinia, præſcripta ueteri æuo fuere: à meridiano latere Scythopolis & Samaria ſuis utraq; excipiunt regionibus, nec ultra fluenta Iordanis patiuntur extēdi. Septentrionalia eius à dextro latere Tyrus claudit, omniſq; regio Tyriorum, cuius obiectu Galilææ ſpatia deſiniuntur. Ipſæ autem inter ſeſe hoc diſtinguuntur modo, ut quæ inferior Galilæa dicitur, ab urbe Tyberiade uſq; ad urbem cui nomen Zabulon, ſupra maritima Ptolemaidis extēta longitudine diſfundat. Latitudo autem eius à uico Zalloth, qui eſt in campo maximo uſq; ad Berſabenhauſdubie deducitur, Vnde etiam ſuperiori Galilææ aperitur exordium, quo ad uicū Batathæ fines attingat. Ipſo autem uico etiam Tyriæ terræ fines determinant, longitudinis quoq; eius inītiū uicus eſt Thalla, finis eſt Rothala Iordanis finitimus. Hinc intelligi datur, quantum ſe porrigant ſpatia Galilææ ſuperioris: cuius inītiū Iordanis eſt, uel eius conſinia. Hac igitur ſuæ magnitudinis æſtimatione utraq; Galilæa diſtinguitur. Terra autem pinguis, herboſa, diuerſo culturæ genere nitens, diſtincta arboribus, ut quemuis alliciat ad ſui gratiam, & fugitantem labores ad ſtudia culturæ inuitet atq; excitet. Denique nulla illic uel exigua terræ portio uacat, frequentatur pleriq; inhabitantibus: crebræ urbes, uici frequentes, multitudo hominum innumerabilis, ut exiguus uicus in ſuo tractu habeat uiginti milia inhabitantiū. Circūſiſis quoq; nationibus alienigenis utraq; Galilæa circū datur, & ideo genus hominum bellicoſum, à prima ætate exercitum præliaribus tentamentis abundans numero: audacia promptum, atque ad omnes belli artes paratum. Præſtat tamen magnitudine Peræa regio, quæ unde uocabulum acceperit, ſuprà diximus. Maior hæc, ſed utilior Galilæa, quia tota exercetur: nec ulla pars eius fructibus infœcunda eſt, ſed uniuerſa terra eius optima & ferax: Peræa autem diſfuſior, ſed ex maiore parte deſerta ac rigida, quæ manuſcercere arando neſciat, nec aſpiciores facilis ſuccos domare. Sed ruſus portio eius mollis ad cultū, fertilis ad uſum, grata ad aſpectum, mitis ad exercitium, inſitiuis utilis pomis, omnia ferens, ut campos eius diſtinctæ in fronte prætexant arbores, in medio uenueſcent: & plerunq; à nimio ſole uel frigore defendant ſata: maximeq; olea ueſtitus ager, aut uitibus intextus, aut palmis inſignitus. Inenarrabile quanto decori ſit, cum uento impulſi palmarum ordines concrepant, & ſuauiores ſolito funduntur dactylorum odores. Nec mirum ſi omnis illic gratia uiriditatis eſt, ubi amœnis fluuiorum meatibus, ex ſuperiore decurrentium iugo montium, ſuperfuſus ager rigatur, & niueis fontibus ſcatens poſſideatur cum inuidia, deſideretur cum gratia. Longitudo eius à Macherunte uſque ad Pellam, id eſt, à latere meridiano uſque in ſeptentrionem. Latitudo autem à Philadelphīa uſq; ad flumen Iordanem, hoc eſt, ab ortu ſolis urbe Arabiæ, protexitur. In occaſum autē uſq; ad Iordanē fluuium extēdi manifeſtatur. Samaritana quoq; regio inter Iudæam atq; Galilæam media iacet, Incipiens à uico cui nomen Eleas, deſiciens in terra Acrabathenorū natura

Alij Ioppen.

Deſcriptio Galilææ.

Maior Peræa utilior Galilæa.

Samaritanæ regionis deſcriptio.

consimili, nec ullo differens à ludæa. Vtraque enim montosa atque campestris est, pro loco rum diuersitate, neque tota campis diffunditur, neque in locis omnibus montium rupibus scinditur, sed utriusque qualitatis habet gratiam, ad exercitium culturae solubilis terra, et mollior, eoque frumentis utilis, et prope circa fertilitate soli nulli secunda, maturitate certe fructuum prior omnibus. Nam cum adhuc alibi serantur frumenta, istuc metuntur. Species quoque atque ipsa frumenti natura haud usquam praestantior habetur. Aqua dulcis, de cora ad speciem, suavis ad potum, ut secundum elementorum gratiam, aestimauerint ludæi eam promissam patribus terram fluentem lac & mel, cum sponderit illis resurrectio nis praerogatiuam. Et utrunque quidem diuina pietas contulerat, si fidem seruassent: sed infidelibus animis utrunque ereptum: Hic iugo captiuitatis, illic uinculo peccati. Nemo rosa regio, & ideo diues pecoris, et abundans lactis. Denique nusquam sic lacte distenta pecus hubera gerit. Poma syluestria uel insitua super omnium regionum copias. Referta autem utraque uel ludæa uel Samaria hominum multitudine, ut mihi uideantur hinc illud interpretati ludæi, quod scriptum est: quia nulla erat in his locis sterilis & infecunda, cum hoc lex de meritoque fecunditate praescripserit, & uirtutum fertilitate. Principium Samariae de Arabiae finibus a uico, cui nomen Iordani, finis ad aquilonem uico borceo. Latitudo autem ludæae a fluuio Iordane usque Ioppen. Incipit enim a fontibus Iordanis, & a monte Lybano, et usque ad Tiberiadis lacum dilatatur. A uico quoque Artha initium longitudinis eius, quae usque ad uicum extenditur Iuliadem, in quo ludaeorum pariter & Tyriorum communis habitatio. In medio autem ludæae ciuitas Hierosolyma, quasi umbilicus regionis totius, ut prudentibus placuit, nuncupatur: abundans regio mediterraneis copiis, nec fraudata maritimis, quae tendit usque ad Ptolemaidem, & totum illud mare preterit littoribus suis. Multae urbes, sed inter omnes Hierosolyma eminet: ita ut quasi caput in corpore non obumbret sua membra, sed regat, atque eis tuitioni sit, & pulchritudini. De ludæa itaque & finitimis regionibus, opportuno licet compendio, ea quae significanda fuerant non praetermisimus.

Caput .VII.

Sephoritani quoque ob tributa & subsidia militaria regiones finitimas incurfabant, auctoritatem latrocinandi liberam, sibi belli specie uendicantes, quod imperio Romano a ludæis inferebatur. Unde Iosephus acceptae acerbissimae iniuriam ulcisci gelitens, irruere in urbem Sephorim, sociato sibi plurimorum numero contendit, ut eos aut reuocaret in societate ludæae, aut resistentes supremo (si posset) excidio labefactaret. Sed utriusque conatus effectu excidit: quia nec dissuadere potuit Romanae coniunctionis electionem, nec urbem euertere, quam ipse talibus munimentis firmauerat, ut a Romanis quoque longe praestantioribus expugnari nequiret. Cecinit itaque classicum, tentata irruptione sine ullo profectu, atque in totam regionem bellum excitauit. Vastabat omnia, die noctuque exurentes aedificia, diripientes patrimonia, perimentes quoscumque bello habiles comprehendissent, infirmos seruituti subiicientes. Repleta erat Galilaea omnis incendio, sanguine, latrocinio, nullius immunis miseriae, et deformi rerum omnium specie, cum si quid igni aut neci superuisset, captiuitati referuaretur. Cuius mali illa, quae paulo ante acerbiora aestimata sunt, praeferebantur.

Caput .VIII.

Titus Vespasianusque atrox & memorabile egerunt bellum

Haec praefatio quaedam belli facta antequam Titus ueniret, qui simul ex Achaia Alexandriam transmisit, perductis militibus secundum mandatum patris, ad urbem occurrit Ptolemaidem, ibique connexis ordinibus quinto & decimo, addito etiam quindicesimo qui erant praecellentissimi, congregatoque uel Romano, uel sociorum exercitu, atrox & memorabile bellum coeparunt. Nam ubi primis initiis placido duci prospere gestis, secunda in aduersum cessere, profectus infensior Vespasianus cum filio de Ptolemaidis finibus, in Galilaeam sese immerfit: Cognitumque quod pacem abnuerent, quibus obtulerat condemnandae dissensionis copiam, si sibi consulendum putarent, Gadaram funditus evertit, uacuum bellatoribus offendens, quod omnes ualidiores diffidentes infirmioribus munimentis, ad munitiora sese contulerant. Repertis itaque non pepercit, sed omnes necari iussit, nulla aetatis contemplatione, nulla infirmitatis misericordia, quod non tam iure uelli, quam Cestianae pugnae dolore, et effusis in Iudaeos

Hierosolyma caput Iudaeae.

Ad eos odium erequere
in praecipit. Nec in
mris facultatem ded
Hierosolyma prius qua
quodam fiducia ded
Romans gerendo i
militare ludæi studi
male se subeundo p
m enim magis ca
scripsit ad urber
in praelium malle
terram partem, n

R Vrsus
propte
co Vesp
res difficile faxol
ret. Denique die
firum iter, quo fa
phus, delectosq; I
Iosephum comme
pendium putaret,
cum exercitu, & p
esseret, tempus e
re. Quod uident
desperatione auc
quam necessitas p
gebat sagittis, mi
endi arte uulnera
& maxime ubi in
ni: Pudor hos, ille
Grauia tolerabant
nis cum uirtute, se
lute, istis pro triu
tio quartoque confi
is, plura uulnera e
uarentur erupt
& Antiochi omni
nis constantia, u
ent illis, q; in hos
phus, non uallo &
recuissus hominum
um magis magisque
uulnus, arduo tam
ribus sepsit, ut in
er obidentibus, & i
in montis supercilio
lo circumdabatur, se
in urbem ipsam fue

V Espasian
cessit, u
deditione

Iudæos odiis exequabatur. Deniq; non solum urbem, sed etiam uicos & municipia exuri præcepit. Nec iniusta erat commotio; quia post tantam insolentiam emendandi erroris facultatem dederat, nec est obtemperatum. Transierat ex ea urbe Iosephus in Tiberiadem priusquam Romanus exercitus appropinquaret; sed plus formidinis ex fuga, quam fidutiæ dederat ex præsentia; hoc ipso enim territi sunt, quod bello aduersus Romanos gerendo imparem se Iosephus arbitrabatur. Neq; uero aliunde præsumpsit, nisi forte Iudæi studia belli deponerent. Ea erat illi potior sententiæ: Si bellum eligerent, malle se subeundo periculo fidem ciuibus, quam declinando præstare proditorem. Nihil enim magis cauere, quam ne commissum ipsum sibi honorem militiæ turparet. Itaq; scripsit ad urbem Hierosolymam bellum incubuisse, propereq; rescriberent pacem an prælium mallent, consulendum mature. Hæc strictim significauit, nihil propense in alteram partem, ne aut bellator meticulosus, aut pertinax rebellio iudicaret.

Caput .IX.

Rursus de urbe Tiberiade Iotapatam petit, siue quod munitior cæteris esset, & propterea in eandem plurimi se contulissent bello promptiores; siue quod eò Vespasianus plerisque ex suis direxerat, qui munirent iter quod per montes difficile saxorumq; asperæ pedibus, equitibus autem inuium atq; insuperabile foret. Denique diebus quatuor, ne angustia officerent, reserata sunt uiarum strata: compositum iter, quo facilius omnis exercitus transmitteretur. Quinto die transiit eò Iosephus, deiectosq; Iudæorum animos erexit. Vespasiano quoq; ubi factum indicium, eò Iosephum comisse, incentiuum celerandi itineris accessit, quod conficiendi belli cõpendium putaret, si dux & populus bello promptior inciperetur. Aduenit itaque cum exercitu, & primo die curandis cibo militibus, ne ex itinere fatigatos cura belli incesseret, tempus dedit. Sequenti die duplici acie uallauit urbem, & tertio equestri ordine. Quod uidentes Iudæi inclusos se, & obsessos undique, nec ullum refugii locum, ipsa desperatione audaciam sumpserunt. Nulla enim res promptiorem bello militem reddit, quam necessitas præliandi, & præruptum periculum. Urgebat Vespasianus iaculis, urgebat sagittis, missilibus quoq; plurimi Iudæorum ultra muros progressi, destinata feriendi arte uulnerabantur, manebant tamen impauidi. Tentabat omnia uirtus Romana, & maxime ubi infirmiora aduerterat murorum subsidia, illic maiore incumberebat manu: Pudor hos, illos armabat spes ultima, ferro sibi aperire uiam salutis desiderantes; Grauiâ tolerabant Iudæi, nec minora referebant tentamenta audaciæ. Peritiâ à Romanis cum uirtute, furor à Iudæis cum temeritate certabat. Fessis itaque tota die illis pro salute, istis pro triumpho dimicantibus, nox prælium soluit. Sequenti quoque die & tertio quartoq; consimiliter, & quinto præliatum acriter: sed ut solet fieri in talibus præliis, plura uulnera quam necesse inferebantur, licet sæpe & excursus à Iudæis, & Romanis tentarentur eruptiones, quos in iram accendebat pudor, eo quod uictores Annibalîs, & Antiochi omniumq; gentium Iudæicis præliis immorabantur. Tanta erat Romanæ uirtutis constantia, ut nō cito uincere pars uicti aestimaretur: sed aduersus naturam magis erant illis, q̄ in hostem certamina. Nam ciuitas præruptis undiq; ppè erat interclusa rupibus, non uallo & fossa, ut aliæ urbes, sed profundis erat circūuallata præcipitiis, quæ nec uisus hominum comprehenderet, nec usus inuestigaret, & horror sollicitius intuentem magis magisque inuolueret: tantum ab aquilone in montis defectu unus ad urbem accessus, arduo tamen ascensu suppetebat. Quem Iosephus muro interclusit, propugnatoribus sepsit, ut inter murum inferiorem, & urbem superiorem periculosa eruptio fieret obsidentibus, & intuenti esset inæstimabilis cognitio superiorum. Ciuitas enim ipsa in montis supercilio sita, in circuitu finitimorum montium uelut quodam naturali uallo circumdabatur, septo genitally abscondita, ut nemo prius illic urbem esse intelligat, q̄ in urbem ipsam fuerit ingressus.

Caput .X.

Vespasianus cum uincere naturam nequiret, eam sibi ipse in adiumentum accersiuit, ut obsidione diuturna per inopiam cibi & potus cogeret obsessos ad deditiōem; sed frumenti copia multo ante cõgesta, ppulsabat periculum famis.

Necessitas præliandi promptiores bello reddit milites.

- mis. Aquæ erat difficultas maxima, quia neq; ullus in urbe fons, & solénis ficitas raris per ea locor; imbribus, bibédi subsidiū attenuauerat. Ductus omnes aquar; obstruxerat ne in urbē mearēt. Augebat inopía auuiditatē, repugnabat natura: Commentū Iosephus detulit, ut infusæ uestes muro suspenderent, quo paulatim rorantibus, aquis crederet il lis non deesse ad potum, quod abundaret ad lauacrum uestimentorum.

Caput .XI.

DEiectus eo Vespasianus, rursus ad expugnandam urbem accendit, atq; omnē exercitū circa cōgregat: machinis murū quatit, pulsan aries: Nomē hoc species dedit, eo q; ualida ac nodosa arboris caput ferro uestit, & quod ut frons arietis p̄tendit, quæ obductis laminis turgescit, & p̄minet, è medio eius quasi cornu procedit ferri solidioris. Magnitudo arboris in modū mali naualis, quā nō uentor; p̄cella, nō uelorum sinus flectant. Ea suspēsa funibus ad superiora, atq; robusta arborū nexis, multorum manu ualide in murū impellebat. Deinde retrorsum ducta, atq; in staterā modum sustentata retinaculis, maiore impetu destinabat, ut crebris ictibus fatigatum murus cederet, cauatūq; uī rupturis fenestram daret, qua Romanis hostibus uia in interiora urbis pateret. Primo igit̄ ictu murus concussus est, contremuitq; om̄is. Clamor ilico uniuersorū, quasi expugnata urbe trepidantiū, ne repercussus murus fatisceret. Sed Iosephus saccos paleis repletos, in eū dimitti locū p̄cepit, in quē aries a Romanis intorquebat, ut laxo sacco; sinu lusa plaga oīs arietis emolliret. Illisā em̄ solidis solida nocet, solutioribus euacuat. Deniq; facilius solidiora mollioribus cedūt, q̄ molliora solidioribus. Nam & aquæ alluuiōe scopuli soluunt, nec ruina rupis ullū est damnū aquarū, & iactis in freta molibus aqua suos usus reseruat: sed petra inter undas reseruare suos nescit. Arenam quoq; marmoris ruina non frangit, & marmor arenæ ruina cōminuit. Retulerunt tñ etiam Romani quo cōmenta refellerēt Iudæorū, contis falces ligantes qbus dimissos inciderēt saccos, quo uacuatī paleis euitare arietis ictū nequirent. Reparato itaq; impulsu machinæ, cum se Iudæi urgeri uiderent, unus ex his Eleazarus ingentis magnitudinis saxum eleuans, de muro sup arietē elisit tanta uī, ut cōminueret caput machinamenti. Exiliens quoq; in medium hostium rapuit illud, atq; in murum ferebat intrepidus in cōspectu aduersariorū, & patēs uulneri. Deniq; iaculis qnq; figit, sed nequaquā cōuersus ad uulnera, quō ip̄e saxi ruina hostē iuolueret intēdebat. Ascendit itaq; murum & uictor doloris stetit cōspiciuus tantæ p̄sumptiōis, ac sup arietē se saxumq; deiecit, & cū eo corruit. Victus quidem morte, sed uictor machinamenti, cum in se solus discesserit patriæ: in machinamenti autem communitioe, totam urbem ab excidio seruauerit. Netyras quoq; & Philippus in medium se iecere agmen, ut auerterent quos petierant. Iosephus autem ignibus iactis ut machinamenta omnia exureret, breui consumpsit plurima, sed consumpta reparabantur.

Caput .XII.

Vespasian⁹
in talo uulne
ratur.

Instabat Vespasianus, urgebat ita ut in talo feriret iaculo sagittæ: Turbati sunt Romani cum sanguinem ducis fluere cernerent. Exagitatus filius cucurrit ad patrem. Sed ille supra uim uulneris uirtutem gerens animi, prohibet trepidare filium, magisq; in prælium accendit milites, ut iniuriam ducis ulciscerentur. Ipse signifer reuocabat exercitum, & ad muros cogebat. Ipse in bellum cæteros adhortabatur, alii sagittis, alii telis, alii balistis hostem urgebant. Tanta autem erat huius tormenti uis, quo saxa in hostem iaciebatur, ut percussus unus ex sociis Iosephi, qui propter altaret, comminuto capite rueret, & occipitiū eius usq; ad tertium stadiū excuteretur: mulier quoq; aluo grauis p̄cussa utero, supra dimidiū stadii de itima sede secreti genitalis, excuteret ifantē. Ad postremum tamen, uictor cum muro Romanus miles succederet & in ipso aditu utrinq; ualida manu decertaretur, sicut erant concepti, oleo feruenti, Iosephus perfundi Romanos iubet, qđ facile a uertice ad ima defluebat uestigia. Nec minor incendio flammæ candētis, olei feruor omnes artus depascebatur. Succedebant tamen alii: plerisq; etiam sudor p̄fluus olei uī refrigerabat: Et quis huiusmodi olei natura sit, ut cito calecat, & serius conceptū deponat calorē, tñ uictoriæ studio abscondebant iniuriā. Ardebant animis ut nullum corporis sentirēt incendiū, nec tanti æstimabant p̄cænæ feruētis dolorem

Natura olei.
cito calefcere

quanti dispendi
suerant periculo;

HAc mora ob
tam diu dec
quinto dec
ho uiror; militia:
ho p̄ditus, con
natura loci septa
itionibus, occu
orem recipere le
Romani subint
sus Romani pa
uincere solebat
bat, ut donaren
hostibus, obre
clausit. Nam ur
rum Iudæi non
Receptus ille, ne
ros cedebant Iu
ri cōstricti angu
lie suis, q̄ hostib
resistebant sui. C
neum gladiis ex
minora se merit
lia uiros; omnit
cilem urbis exp
uauit, militq; ad
aduente fact:
fit Romanis. Q
nei, & in angusti
nili ac muliebri b
genera iaculanti
mū cæsis, qui cō
cordia. Senes et
ueniam, sed ad l
in prædam duct
conditionis, qu

Nec San
nem st
rare so
runt in hoc mon
que Hierosolym
ligio succederet:
ritani, non in Hie
puras manus, hor
igitur, ut supra di
minas prædendi
mis respicebant
inuidiam comm
tos præueniri, ne
cum tribus milibu

rem, quanti dispendiū gloriæ: si tanquam exortes triumphorū desisterent bello, qui duces fuerant periculorū. Vel sanguine itaq; suo restinguere incendiū olei certabant.

Caput XIII.

HAc mora obsidionis etiam Iaphæ urbis, quæ uicina erat populus insoleuerat, quæ tamdiū decernebat. Vnde motus Vespasianus, Traianum qui præerat ordinis quinto decimo ductoris officio direxit, cum mille equitibus & duobus millibus uirorum militiæ pedestris. Qui sine retractatione profectus, uir acer & bellandi artibus præditus, conuenientem studiis suis euentū belli reperit. Nam cum esset ciuitas, & natura loci septa & gemino muro circūuallata, non contentus tegere se populus eius munitionibus, occurrendū Romanis putauit; Sed paulisper resistere ausi, intra murum exteriorem recipere sese uolentes, hostem pariter recepere. Nam cum ipsis festinantibus etiam Romani subintrauerunt, cōfugientibus quoq; ad murum interiorē, clausa portæ, ne rursus Romani pariter irrumperent. Ita auerso à se dei auxilio, Iudæi præliabant, quo ante uincere solebant, sed offenderant scelestis flagitiis, & ideo ab his pœna debita reposita, ut donarent eorū supplicia nationibus. Deniq; plures propè suis inter se bellis quæ ab hostibus, obterebant. Exemplo est Iaphæ populus, qui Romanis portas aperuit, & sibi clausit. Nam ut primū murum Romani irrumperent, ipsi patefecerunt, ut secundū murum Iudæi non penetrarent, Iudæi clauerunt. Receptus itaq; hostis est, socius exclusus. Receptus ille, ne percussor deesset; exclusus iste, ne penitus euaderet. Intra duos itaq; muros cædebant Iudæi, manu cominus, de muro eminus. Pleriq; em Romanæ militiæ uiri cōstricti angustiis muræ ascendebant, atq; inde in subiectos tela iaculabant. Itaq; Galilæa suis, quæ hostibus infestiores; rogabant ut in interiori muri uestibulo reciperent, sed resistebant sui. Dimicabat in portæ limine, Iudæis inter se pugnantibus: Isti irruentē cum neum gladiis excipiebant, illi resistentes moriebant. Sæua imprecantes sibi inuicem, & minora se meritis suis perpeti supremis uocibus attestabant. Itaq; extincta sunt duo milia uirorum omnium præliatorum. Ratusq; Traianus uel nullum iam sibi repugnaturum, uel facilem urbis expugnationē, ueteris uir disciplinæ summam uictoriam Vespasiano reseruauit, misitq; ad eum postulans, ut filiū suū dirigeret Titū, qui finē prælio daret. Quo aduentante facta irruptio, cæsiq; multi mortales, nec sine labore ac periculo uictoria cessit Romanis. Quibus ingressis murum interiorē, obiecerant se quicumq; erant bello idonei, & in angustiis positi, anceps bellum uictoribus effecere; pugnantibus desuper uirili ac muliebri sexu, ac sæpe etiam in suos saxa, atq; omnia quæ forte repererant telorum genera iaculantibus. Deniq; sex horis in ipso fine quasi ab exordio pugnatū. Ad postremū cæsis, qui cōstitant pugnatū tum in ceteros sine ordine, sine modo, sine misericordia. Senes cum adolescentibus iugulabant, mulieres cum paruulis reseruata, non ad ueniam, sed ad seruitutē; masculi omnes interfecti, nisi quos pueritia, aut infantia defendit: in prædam ducta sunt duo milia. cxxx. mancipia, domini cum seruis æqua iam sorte conditionis, quos captiuitas pares fecerat.

Alij duodeci

Caput XIII.

NEc Samaritæ immunes miseriarum fuere. Nam cum secundum consuetudinem suam ascendissent montem Garizim, qui erat illis consecratus, ubi adorare solebant; unde & in euangelio dicit Samaritana: Patres nostri adorauerunt in hoc monte. Et responsum est ei: Veniet hora quando neque in hoc monte, neque Hierosolymis adorabitis patrem. Debeatur enim ut cessaret superstitio, & uera religio succederet; Euacuaretur umbra, ueniret ueritas. Vt iam non in monte sicut Samaritani, non in Hierosolymis ter in anno, sicut Iudæi; sed in spiritu in omni loco eleuans puras manus, homo omnis adoraret deum, & in nomine IESU genu flecteret. Cum igitur, ut supra diximus, in monte collecti secundum suos ritus manerent; belli autem minas prætenderet ipsa congregationis species, uel sensus eorum qui nec malis finitimis respicebant. Multo autem amplius prosperioribus Romanorum successibus per inuidiam commouerentur, ac prope tumultum res essent; consultius æstimatum est eos præueniri, ne in maiorem pestem erumperent. Vocatoque præfecto ordinis quinti cum tribus milibus utriusque militiæ uiris, cō eum Vespasianus direxit, At ille ascende

Verus mos
dus adorandi
deum,

re mon

Cerealis p̄fectus.

Viginti milia ducēti uiri hūit alij.

De captione Iotapatæ & destructiōe eius

Antonius Centurio.

Anno imperij Neronis. 13. Iosephus in lacu delitescit.

Ofō q̄ Iosepho locij sui mortem sua debant.

re montē primo exordio piculosum ratus erat, eū simul iuncta terrori multitudo populū, & præruptū naturæ circūdedit exercitū montis confinia; & toto die deferri fecit custodiam ne quis aquatum descenderet. Cum igit̄ tantam hoīm multitudinē uexaret sitis, quæ magis ac magis aestu exardescere, et pleriq̄ seruituti se uel etiā neci mallēt offerre, ne uel fame uel siti perirent. Cerealis, hoc eū nomē p̄fecto, ex descendentibus uniuersos esse defatigatos aestimans, cinxit montē, ac more militari pollicēs salutē, si arma deponerent, recusantesq̄ iussit feriri. Itaq̄ extincta sunt illic milia. xi. sexcenti uiri.

Caput . XV.

IOtapatæ quoq̄ quadragesimo & octauo die facta ē irruptio primo diluculo: cū adhuc multo superioris diei fessū labore requiescerēt, primus oīm Titus cum Sabino ingressus, cæteris uiam præbuit. Cōprehensiq̄ superioribus locis, in angustiis platearū passim & ignari adhuc factæ irruptionis ferieban̄. Alii in suis stratis, alii expergefacti, alii uigilantes: sed inedia ac somno soluti pœnas dabant. Adhuc tñ totam urbē uis latebat malorū. Sed ubi exercitus ingressus militari infremuit ululatu, ad solum ferē subeūdā mortis affectū surrexerūt. Et si q̄ sup̄iora petere tētauerāt repulsi cædebant, et q̄bus ulciscēdi uis suppetere poterat, ip̄a coartatio uīdictā ademerat: et si q̄ resistere parabant, irruētibus supra se aliis, bello abscondēbant. Alii multo fessū certamiē dimissis manibus sese offerebant uulneri, ut uel morte tā feralibus malorū suorū spectaculis eriperent. Hac deceptus securitate pereuntiū centurio Antonius, rogatus à quodā qui ī spelæa cōfugerat, ut ei dextram daret, obsidem ueniæ & salutis sequestram porrexit ilico, doli negligens, & uæ miser nimium securus triumphī: sed ille incautum spiculo ferit, & statim trāsfigit, ne īpleta eēt incruēta Romanis uictoria. Illo die interfecti oēs quicūq̄ inuēti. Sequētibus aut̄ diebus etiā de hypogeis & cæteris defossis specubus, p̄ducebant, uel ibidē extinguebant, exceptis puulis ac mulieribus. Cæsa per oēs dies. xl. milia, qui numero cōphēsa sunt: in captiuitatē deducti. M. cc. euersa & igni exusta est ciuitas, & castrum eius omnia, anno imperij Neronis. xiii. Iosephus interea inter fauillas urbis in quodam lacu delitescere, haud in sciū q̄ quasi dux aduersi agminis studiosius requireret. Egressus die secundo, ubi septa aduertit omnia, reuertit in lacū. Tertio die mulier quædam repta, cognitas sibi Iosephi latebras, quarētibus demōstrauit, sed in lacū pariter. xl. uiri, qui eō cōfugerāt, sese tegebant. Qui ubi aduertebāt Iosephū, primo per Paulinum & Gallicanū a Vespasiano ad sp̄ salutis uocari, postea per Nicanorē, qui Iosepho ueteris amicitia gratia copulabat, & ideo missus ut dextram daret, promptius officij mandati muneris exequabatur: circūfusi Iosephum talibus adoriebantur sermonibus.

Caput . XVI.

Nunc maior Iudæi nominis tentatur ruina, nunc fauilla tetrior quæ sepeliat & abscondat splendidissimā disciplinam profapia, atque omne decus subruat, q̄ Iosephus ad triumphū captiuus referuari iubet. Quid sibi uolūt tam sedula subito inuitamenta hostium? Quid dona salutis spontanea? Rogantibus uitam aliis, non pepercerunt. Iosephus accersitur: Iosephus rogatur ut uiuat. Metuunt uidelicet ne pompam amittant triumphī, nē desit quem spectet Roma captiuum, quem cænatū Vespasianus ante currum suū dirigat. Ad hæc igit̄ ludibria uis referuari? Et unde triumphabunt, si dux eorū defuerit de quibus triumphat? Aut qui triūphus si amicitia datur uictis? Ne credas Iosephe, uita tibi promittitur, sed parant̄ grauiora morte. Viscerunt te Romana arma, non capiat fraudulentia. Atrociora sunt dona eorū quàm uulnera: Illa eū captiuitatem minantur, hæc libertatem referuant. Inflecteris Iosephe, & animi quadam fractus mollitia uis esse patriæ superstes? Vbi est doctrina Moisi, qui se de libro cælesti deleri petebat, ne plebi dñi superuiueret? Vbi est Aaron qui inter uiuos ac mortuos medius stetit, ne mors uiuentem populum sauo cōtagio depasceret? Vbi est regis Saulis & Ionathæ deuotus patriæ animus, & mors illa pro ciuibus suscepta, & fortiter gloriosèq̄ expetita? filius patrem inuitauit, pater filium mortis proposito non deliquit. Qui cum posset uiuere, maluit se īterfici, quàm ab hoste triumphari. Hortabatur armigerum suū dicens: Percute me ne ueniant incircūcisi isti, & percutiant me & illudant me, quia armiger timuit, ip̄e se gladio transuerberauit. Dignus quem

David

David sp̄ia p̄p̄e
traxerat, & gloriam
suum mentiretur.
speciosū & charissimū
desiderios, super
indere, in se uoluit
ferre ubi lex diu
is promissit imm
tere? Refugere
raditū, ubi deus i
non oportet in
Iudæi (autem die
nus eripiat: q̄
quo pudore ac
quod tam diu
qui præuenire
riendum suat
beratis, quod
Sed esto, uelis u
Quomodo te in
si liceat uiuere u
proditionis uic
miam p̄dition
si acquiescis me
exig
D ha
ri hæ
sed nē
corpori. Quis
deo placitum o
suis præcepto h
iuria suum don
si serui expecte
rum custodiam
donum cælesti
mus, quod à de
debet esse, ut q̄
us uiuere q̄ uol
Non quid ante
dicitū est ascēde,
Ioseph qui dixi
tas, uita huius u
nam est in amari
diceret: Mors uir
rior omnibus me
tris nō in sepulch
elicere paululū. A
peit ex hoc corp
us surpat, nullus p
num est uiuere, s
lo mori? Nec eg
ge offero iugulū
uictoriam dedit, q

Dauid spiritu prophetico uindicaret: quia se degenet Amalechita de eius morte falso iactauerat, & gloriam uiri qui se ipsum hosti exemerat imminuendam putauit, ut a se interfectum mentiretur. Dignus etiam quem tantus laudaret propheta, dicens: Saul & Ionathas speciosi & charissimi inseparabiles in uita sua, & in morte non sunt separati. Super aquilas leuiore, super leones potentiores: Ipse quoque Dauid cum populum percuti ab angelo uideret, in se uoluit caelestem deriuari uindictam, ne pereunte populo reseruaretur. Postremo ubi lex diuina, cuius interpres semper fuisti: quae pro hac breui uita perpetuam iustis promisit immortalitatem? Vbi deus Hebraeorum, qui docet iustos mortis contemptum habere? Refugere etiam debere terrenum habitaculum, anhelare ad supina, ad regionem paradisi, ubi deus ipse pijs animas conseruauit. Nunc demum cupis Iosephe uiuere, quando non oportet imo nec licet: imo quod maius est, non decet: & carpere desideras lumen illud (ausim dicere) seruitutis, quod in aliena potestate est, ut id quando uoluerit Romanus eripiat: quoniam uelit, carceris tenebris obducatur: ut optes hinc fugere, nec liceat mori, & quo pudore ad eos ibis, quibus persuasisti pro patria mori? Quam excusationem habebis quod tam diu resederis? Expectant quid agas, dicet profecto: Quid moratur Iosephus, qui praenire debuit? cur tam sero sequitur? cur discipulos suos quibus pro libertate moriendum suadet, imitari recusat? Perferemus certe nos, quod seruire elegeris assertor libertatis, quod mancipium te Romanis addixeris, quod captiui tantum libertati praeposueris? Sed esto, uelis uiuere, quomodo hoc impetrabis ab his, aduersum quos toties pliatu es? Quomodo te intuebuntur, quibus oculis, quibus animis? Quomodo iratis dominis & si liceat uiuere uoles? Aut quis proditorem patriam non credet fuisse, cui mercedem solutam proditionis uidebit? Vtrum mauis elige, horum alteri sit necesse est. Vita tua aut praemium proditionis erit, aut seruitutis supplicium. His dictis intenterunt gladios, addentes: si acquiescis mori, quasi amici ministerium praebemus: si recusas, quasi proditi ultionem exigimus.

Caput .XVII.

AD haec Iosephus refert: Et quis uelit esse tantae mortis supstes? Quis eligat fieri haeres doloris? Quis animam suam nolit ex ipso corpore mortis si liceat absolui? sed non licet soluere, nisi ei qui ligauerit. Naturae uinculo coniuncta est anima corpori. Quis autor naturae nisi omnipotens deus? Quis hoc animae & corporis nostri, deo placitum contubernium interrumpere ac dissociare audeat? Si quis imposta manibus suis praeepto haerili uincula, sine arbitrio domini sui detrahat, nonne is graui pulsasse iniuria suum dominum condemnabitur? Dei possessio sumus, deo seruitium debemus, quae si serui expectemus imperia, quasi uincti reseruemus uincula, quasi fideles bonum depositum custodiamus. Non recusemus uitae istius munus quod dedit nobis, non refugiamus donum caeleste. Si hominis data reicias, contumeliosus es: quanto magis seruare debemus, quod a deo nostro accepimus? Ab ipso itaque accepimus quod sumus, ipsius quoque debet esse, ut quod diu uelit, simus. Vtrumque enim ingrati est, & citius discedere quam uelit: & diutius uiuere quam uoluerit ipse, qui uitam donauit. Nunquid ante festinauit exire Abraham? Nunquid ante ascendit Abarim Moses quam diceretur ei, ascende in montem Abarim? Sed dictum est ascende, & ascendit, & mortuus est, quasi bonus seruulus. Expectauit domini praeeptum, Ipse Iob qui dixit: Pereat dies illa in qua natus sum: tantum in uulneribus & doloribus positus, uitae huius uincula non disrumperebat, sed ut liberaret rogabat dicens: Vt quid datum est in amaritudine lumen, uita autem in dororibus animae? Laudabat itaque mortem cum diceret: Mors uiro requies: tamen non praeripiebat, sed postulabat ut scriptum est: Concutior omnibus membris: & quia sum impius, quare non sum mortuus? Cur de uentre matris non in sepulchrum decidi? Aut nunquid breue tempus uitae meae? Dimitte me requiescere paululum. Alius quoque sanctus dicit: Educ de custodia animam meam. Petit euadere: petit ex hoc corpore quasi de quodam liberari carcere: nullus tamen sanctorum nec sibi ipsi usurpat, nullus praeripit. Si lucrum est mori, furtum est usurpare ante expectatum: Si bonum est uiuere, sacrilegium est repudiare antequam reposcat. Sed gloriosum putatis in bello mori? Nec ego abnuo bonum esse pro patria, bonum pro ciuibus in bello mori. Sed belli lege offero iugulum, si hostis petat: si mucronem demergant Romani, quibus de nobis deus uictoriam dedit, quibus propter peccata nostra nos adiudicauit, Nec mihi blandior quam parceri

Responso Iosephi.

Moses mortuus in monte Abarim.

parcendum spondeant. Vtinam fallant. Vel hoc luctum feram, q̄ me sic timuerunt ut fallerent, uel hanc ultionem referam quia frangunt fidem. Malo illorum latrocinio perire q̄ meo. Latrocinium meum est, si mihi ipse itulero manum; si hostes beneficiū. Ergo illud cum beneficium dare possent interimendo, seruandum putauerūt quod in potestate habebant, ut captū occiderēt latrocinati sunt. Sed pollicemini mihi manus uestre ministerium, reuera percussor nobis defuit, ut nostro scelere pereamus. Nolo meo, nolo uestro scelere perire, quod plus est q̄ meo, polo mutuo. Hoc est enim unumquē nostrum sibi manus inferre, uicaria necis mercedem soluere; ut iam nō solum pro suo quisq̄, sed etiam pro alterius sanguine scelus debeat. Verum regis Saul exemplum promitur, eius certe qui aduersus uoluntatem diuinam rex postulatus est, & offensam meruit dei. Vnde etiam cum uiueret successorem accepit. Egregium exemplum uiri, cui defuit dei gratia, & tamen uoluit mori, quia iam non poterat uiuere. Voluit ramen & ipse ut eum socius occideret: sed ille scelus putauit, recusauit ministerium. Non igitur usus consilio, sed destitutus ministerio fecit, ut ipse gladium in se conuerteret. Si timens fecit ne sibi illuderetur, quid laudas quod timoris est? Si non timuit, cur primo aliud elegit? Ego nec illudentes Romanos timeo, nec mentientes. Saul tantum se solus peremit, non Ionathas, non quisq̄ alius in nostris scripturis. Quid mirū si potuit se perimere, qui potuit etiam filium occidere? Aaron inter uiuos ac mortuos stetit, & hoc uirtutis est, non temeritatis. Non em̄ morrem sibi inrulit, sed mortem non timuit. Qui eā corpore suo repulit, & serpenti in omni obstaculo fuit. Non ego quidē Aaron, sed tamen non degener ab eo, offero manus, feriant ut uolūt. Si possum eorum manus time re, dignus sum qui manibus peream meis. Si pereunt illi aduersario, cur ego non peream mihi? Si quæritis cur pacere uelint, & in hoste uirtutem mirantur: Tanta est enim uirtutis gratia, ut frequenter etiam hostem delectet. Nostis etiam ipsi quanta intulerim exitia Romanis, quo modo uictores omnium gentium, Iotapatæ ignobilis urbis diuturna obsidione, ab Hierosolymitanæ urbis excidio auerterim. Breui dāno totius belli aleam lusi. Didicerunt cæteri in meo periculo pacem optare. Fortassis ad hoc reservamur, ut non deterreantur cæteri, sed prouocent. Sed suaue asseritis mori pro libertate. Quis negat & illud tamen dulce uiuere pro libertate. Nam cum amicitiam offert, libertatem permittit. Quod si seruitutē inferat, tūc erit certe opportunior moriendū uoluntas, si oportuerit mori; Nunc autem uitam offerunt, nolunt occidere. Timidus autē est & qui non uult mori, quando oportet, & qui uult quando non oportet. Quis enim ignorat scæminæ timiditatis eē, et muliebris formidinis, ne moriari mori uelle? Deniq; pauida mulieres ubi aliquod iminere sibi periculum cognouerint, solent se præcipitio dare. Angusti em̄ animi, molē formidinis & metū mortis sustinere nequeūt. Vir autē patiens q̄ præsentia non timet, & futura cogitat, nescit trepidare, ubi non est timor. Deniq; scriptum est, quia animæ effeminatorum esurient, quæ cibum utiq; uirtutis non habentes esuriunt: ideoq; ad mortem ante tempus festinant. Neq; enim repletus cibo gratie spiritalis, sibi ipsi manus irrogat: cum scriptum sit: quia os imprudentis mortem inuocat. Et iterum dicit scriptura: Et qui nō curat seipsum in operibus suis, frater est eius qui seipsum exterminat. Condemnatur ergo qui seipsum percusserit. Quid enim tam contra legem naturæ? Quid etiam tam contra naturam omnium animantium? Quibuslibet feris licet atq; agrestibus, insitum est se amare. Naturæ em̄ lex ualida est uelle uiuere, nec sibi mortem asciscere. Deniq; ferro in se armari, omnia genera animantium nec si uelint possunt. Informem leti laqueum homines inuenerunt, fera nesciunt, Sed morsus ferarum arma sunt, dentes eorum gladii. Quando tamen quisq̄ audiuit, quod sibi aliqua fera proprio morsu mēbrum ademerit? aduersum alios fauciu suarū armis utunt, aduersum se oculis. Nobis quoq; quid tam dulce q̄ uita? Quid tam inimicū q̄ mors? Deniq; q̄ uitā protexerit, patronus est: qui mortē appetere tētauerit, insidiator est. Quod ergo in aliis excramur, si nos appetamus, ipsi nobis uolumus inferre, quod ab aliis pro pœna exigimus, hoc ipsi nobis irrogamus pro gratia: q̄ gubernatorem si cōmissam sibi nauē saxo illidat, persequimur, nos in cōmissum nobis nostri corporis gubernaculū ferro extinguimus, & uoluntario naufragio addicimus? Sed obiicitis mihi mortē maturam, cū in potestate

Vita nihil dulcius.

litem hostiū suero
nihil inferam: cū p
aliquid illud est: a
m de meo fluctit
alio proueniendū
Sed id imbecillita
ho hoc igitur in
Quid autem at
optimū dedit, a
dum quoad ipse
non repositi
na infamia est
anima quæ mo
tur, sed uidetur
iungitur. Cur
bis remittim
resoluimus, cu
seruus imperit
Qui hominē fe
mam oīum fug
terit nostram o
prohibeat nisi
perueniemus f
admittet ad illa
carus est: exclu
Quasi ei qui fu
ubi est: qui pra
te eum in tene
moribus homi
iubent eos, qui
pectauerunt, pr
num abscondi
uesano militau
res parentum:
tus sepeliri pr
recipit, sed infi
pra sint: sola ta
rit inferre: & il
celerare potuit
ulla cupiditas t
hi pacem negari
uita superesse? I
largire exitū, tu
ctus sit populus,
iustus. Expecto
expecto imperiū
ut latro, nō ut car
ut Abrahæ patri
percussor sum. O
meas mihi in ho
ceat nobis secun
secundum legem

statem hostiū fuero deductus. Quid ergo lucrificiam, si quod ab hoste metuo, hoc ipse mihi inferam? cū possit accidere, ut quod suadetis mihi facere, nō faciat inimicus? Huiusmodi istud est, ac si uidens gubernator tempestatē futuram, tempestatē gratia declinandæ nauē fluctibus immergat. An quia grauiora supplicia exacturus est aduersarius, ideo præueniendū putatis? uel quia strenuum arbitramini ut in nos ipsi ferro utamur? Sed id imbecillitatis suffugium est, nō uirtutis trophæum, captare lucrū suppliciorum. In hoc igitur inhæremus, quod nec insignia habeat fortitudinis, nec profectum utilitatis. Quid autem attexam uiolati depositi religionem? Deus omnipotēs thesaurum nobis optimū dedit, atque inclusum in hoc uase fictili, & consignatum cōmisit nobis custodiendum quoad ipsi placeat reposcere. Nōne in utroque crimen est, uel reiicere depositum non reposcenti, qui dederit: uel reposcenti negare? Si hominis depositum uiolare peccata infamiae est, quanto magis uiolare depositū dei? Depositum dei aīa est in hoc corpore, anima quæ mortis istius capax nō sit. Non em̄ ullo mortis uinculo astringit atque alligatur, sed uidetur mortē operari, cum soluitur corpore, atque de cōmisso sibi cōtubernio se iungitur. Cur igitur ante repetitū depositū mortem irrogamus, & aīam quasi inutile nobis remittimus, atque è domo nra excludimus, & corpus sine decore & gratia sui in terrā resoluimus, cur exeundi hinc præceptum non expectamus? Miles tesseram expectat, seruus imperium. Si quis horū sine præcepto exierit: alter desertor, alter fugitiuus est. Qui hominē fugit, poenæ est obnoxius, quamuis improbū fugerit dominū: nos optimū oīum fugientes, possumus non astringi impietatis flagitio? Num etiā illud præterit nostram opinionē, quod apposuit deus angelum in circuiru timētium eū. Est ergo quod prohibeat nisi præceptum acceperit? Si nullū præceptum, nullū uiaticum? Et quomō perueniemus sine uiatico? Quis nos recipiet in illum purū & secretum locū? Quis nos admittere ad illa sanctæ animarū consortia? Adam latebat quia præceptum dei præuaricatus est: exclusus est de paradiso, quia nō seruauit mandatū. Dicitur ei: Adam ubi es? Quasi ei qui fugerit, quasi ei cuius apud deum nō est præsentia. Nōne & mihi dicitur ubi es? qui præter præceptū uenisti, quem ego naturalibus uinculis nō relaxaui? Tolli te cum in tenebras exteriores, ibi erit fletus, & stridor dentitū & dolor. Hæc non solum moribus hominū, sed etiam legibus interdicta accepimus: Namque alii insepultos proiici iubent eos, qui in se ferrum deiecerunt. Dignum est em̄, ut qui patris impiū non expectauerunt, priuent quasi quodam matris gremio, terræ sepulchro. Alii dexteram manum abscondunt defunctis, ut separet à mēbris sui corporis, quod aduersus corpus suum uelano militauit furore. Sed hunc exitum sacrilegi ferunt, aut proditores, uel percussores parentum: qui uerum patrem non agnouerunt, nec sese cognoscunt. Ideo aut penitus sepeliri prohibentur, aut non toti sepeliuntur. Animas quoque eorum nō paradisi recipit, sed inferorum tenebræ, sæuaque supplicia. Hæc mihi reputanti, quanquā omnia crepta sint: sola tamē terrori ac formidini sunt: nec mihi ipsi inferam quæ nec hostis poterit inferre: & illa paradisi eripiam, quæ Romanus adhuc non potuit eripere. Certe accelerare potuit, non poterit auferre, quæ sola impatienter desidero. Non em̄ uita huius ulla cupiditas tenet, in qua nec apud ciues, nec apud hostes cepi, quod delectaret. Isti mihi pacem negarunt: illi patriam eripuerunt. Inter tot mala, quid potest suauitatis in hac uita superesse? Tu modo omnipotēs pater, qui naturæ autor atque arbiter es, honestum largire exitū, tu rumpe naturale hoc uinculum: redde aīam meam secretis suis. Extinctus sit populus, ereptū ius, libertas infracta: nō puaricabor tamē legē tuā ut moriar iniussus. Expecto ut iubeas, expecto ut uolentē liberes. Multos habes tuī executores, à te expecto imperiū, ab executore ministeriū. Bonū est mori: sed moriar ut Hebraeus, nō ut latro, nō ut carnifex, nō ut hostis. Victus sim licet bello, manebo tamē quod natus sum, ut Abraham patris hereditatē nō deseram. Non trāsibo in numerū hostiū, ut ipse meus percussor sim. Offerre me hosti percutiendum sine pietatis possum dispendio: manus meas mihi in hostem conuertere sine scelere non possum. An uero metus est, ne nō liceat nobis secundum legem uiuere? Re uera nunc magna libertas est, quibus non licet secundum legem mori.

Pulchra cōparatio

Depositum dei aīa est in hoc corpore

Christianissimi maīa hoīs Iudæi.

Pia oratio ad deum.

Caput ,XVIII.

g ii Hæc

HAec Iosephus allegabat, quo euacuaret uoluntariae mortis affectionem. Sed illi, qui semel sese morti deuouerant, quia uerbis resistere non poterant, gladiis quasi ferituri illico uix circumsteterunt: nisi acquiescendum putaret. At ille circumdatus, alium ducis reuocabat autoritate, et uirtutis constantia, alium seuro obtutu conueniebat. Huius reuocabat dexteram, illius inflectebat iram, mulcebat consilii salubritate. Diuersis modis unicuique irrationabile extorquebat furorē. Etenim quis ultima fors uicti dignitatem extorserat, non penitus tamen aboleuerat reuerentiam. Paulatim itaque deponebant manus, recondebant gladium, tamen intentio perseuerabat. Cum uideret unum a pluribus se obsessum teneri, siue casu quodam, siue consilio commentatus est, ut minueret numerum repugnantium. Committamus, inquit, sorti moriendi ordinem, ut se nemo subtrahat, cum fors conueniat uniuersos. Istiusmodi conditio sit sortis, ut is qui sortem exierit, ab eo qui sequitur, interimat. Itaque fore, ut fors unumquemque, non propria uoluntas morti adiudicaret. Stet igitur unusquisque sub sorte iudice, et exors sceleris, et liber captiuitatis, ut non alieno arbitrio celeret, nec declinet suo, mortem futuram. Nemo recusare poterit euentum, quem uel casus intulerit, uel uoluntas dei signauerit. Fidem fecit oblatio, et uniuersorum assensus sorti acquieuit. Quisque forte est designatus, paratam sequenti necem praebuit. Itaque accidit, ut interemptis reliquis, Iosephus cum altero superesset neci. Manebat necessario, ut aut sorte condemnaretur, aut certe si exitio superesset, sanguine socii contaminandus foret. Suadet ut sorti renuntiaret. Sic domesticum euasit praedium, et per Nicanorem ad Vespasianum deducitur. Fit concursus ad eius aduentum spectaculum, Romanis ferē omnibus confluentibus, alii uidere deiectum, desiderabant, quem pauloante in amplissimo honore positum, summam rei praesse intuebantur, alii certabant capto illudere. alii uices rerum humanarum tam uarias atque flexibiles mirabantur. Plerique consultius ingemiscebant, qui in alienis casibus sibi posse eadem accideri putabant. Titus praeter ceteris mouebatur, ingenita animi mansuetudine: illum dudum bellatorē superbum subito patenti addictum hostium, alieni motus sortem opperiri, uitae naufragum, exulē spei, incertum salutis. Tamen ualere momenta in praedictis, ut breui casu dispares sui reddat, cum aut potentes deiciunt, aut afflicti leuantur. Itaque pars melior eorum scilicet qui honore potiebantur, mitiora consilia dabat: maxima tamen portio salutis apud patrem Iosepho Titus fuit. Vespasianus eum asseruari praecipit, ne forte elaberetur.

Caput .XIX.

INde paucis post diebus Ptolemaidem repetit, atque inde Caesaream contēdit, urbem Iudaeae maximam, sed magis gentilibus refertam inhabitantibus: unde cum plausu et laetitia susceperit exercitum Romanum, non solum Romanae societatis exoptata sibi gratia, sed insito quoque odio plebis Iudaeae: cuius principem Iosephum oportere puniri maximis clamoribus uociferabantur. Quam Vespasianus, ut uulgi iram sine iudicio conceperat, silentio dissoluit. Et quia ad hyemandum, et tempus opportunum, et ciuitas erat: duos ordines in Caesarea constituit, decimum quoque et quintum ordinem in urbe Scythopoli, ne Caesarea totius onere exercitus attereretur. Ideoque urbs memorata Dianae Scythicae consecrata, tanquam a Scythis condita, et appellata ciuitas Scytharum, ut Massylia Graecorum: situs loci declarat ingenitam duritiam conditoris, patetia magis camporum, quam conducibilia habitatiois usui delegisse. * Namque aperto et aspero hyemis, et feruenti tempore aestatis plus laboris habent quam delectationis: quoniam et hyeme plus frigori patent, et grauior in his locis aestatis flagrantia est in quibus solem totum recipiunt sine ulla arui uirentis amoenitate. Itaque campestris et maritima regio memorata: urbis, etiam aestu maris amplius uaporabat.

Caput .XX.

Nec tamen a negociis bellicis Vespasianus uacuus erat: Cognito etenim diuersis ex locis ad urbem Ioppen sese contulisse plurimos: eamque sibi opportunam ad excursus piraticos, reparatis aedificiis, quae a Cestio destructa fuerant instaurauisse: quoniam uastata regione subsidium alimoniae mari quaerebat, diligenter explorauit omnia. At illi statuētes hominum nauigia, quae usui praedonum accommodata foret, speculati comentiū transitus, uniuersa prope Phoenicis atque Aegypti commercia populabant, adeo ut crebra praedatiois terroribus omne illud mare clauderetur, atque indubii periculi metu nauigandi usus interciperetur. Quo comperto, pedestris militiae manum, et equitum plerosque pergere iubet

Sortis moriē
di conditio.

Iosephus p
Nicanorē ad
Vespasianū
deducitur.

Titus p̄ cæ-
teris moue-
batur.

Titus fuit Iosepho apud patrem maxima portio salutis

Descriptio
Caesareae

Alia lectio,
namque aperta et
aspra hyemis
& feruenti tempore aestatis

te habet. Et nocte
precedentibus
tur. Praesentes tan
tibus nauigiis
postulare uideret
admodum sine ulla
portu est natura
utrinque leuiter
minent. Et cur
illuc fuisse cum
non mediocrem
Boreae flatibus
tem excitant,
culti in portu,
productas sup
ea locorum
inuoluit. Alia
subtrigeretur,
mole superem
cum uentus de
nus, cum inter
uacillantibus a
in appropinqu
rius cum ipsis in
nore tamē cru
tori nautis fug
bat. Ceterum
busque illis mi
di littoris uota
Miseranda itaq
maderent littor
forte exaltant.
ex locorum aspe
cione praeter se
metuentibus eis
rabilius rati fer
forauerunt: non
mis repellerēt,
rum populis, qu
essent ad eorum
milia quingenta
urbis, & excisa a
Quod iure Vesp
bitacula. Vnde &
quit, ut pedites in
egres autē percut
rarēt in aliquos a

Dum ha
sic qui
rant in
de locis ad eos in
in manus hosti

re iubet, & nocte loppem ingredi. Quod facile factu fuit, cum custodia nulla ciuitati prætenderetur: quoniam euerſæ urbis fama, nullas excitatura Romani curas ducis æſtimabatur. Præſentes tamẽ erant, ſed nõ auſi reſiſtere, atq; ingreſſum negare Romanis aduenientibus, nauigiis aſcenſis ultra iactum progreſſi ſagittæ in mari pernoctauerunt. Reſpoſtulare uideatur, ſitum littoris eius, quo prætextitur loppe breuiter exponere, ut, quæ admodũ ſine ullo prælio, prædictæ urbi ſecunda clades fuerit, liquido manifeſtetur. Importu eſt natura ciuitas, cuius ab ora maris littus aſperum directumque: ſed cornibus utrinque leuiter inflexum, in quibus profunda rupes, ſaxaq; ingentia, quæ mari prominent. Et cum de imo maris ſurgant, in mare excurrunt tamẽ: unde etiã Andromedã illic fuiſſe cũ ceto obiectaretur, formæ locorum atq; ipſæ reꝝ ſpecies prodere uidentur, nõ mediocrem uetuiſtis fabulis fidem accommodantes. Cædentibus itaq; littus aduerſis Boreæ flatibus, immane, quantum undæ attolluntur: quæ ſcopulis illiſæ fragorem ingentem excitant, atq; in fluctus relapſæ, inquietũ illum maris ſinum reddunt, ut plus periculi in portu, quam in deſerto ſit. In eo igitur fluctuantibus ſcaphis, quas ex loppe urbe productas ſuprà diximus, ad matutinũ ſtatus uehemens ingruit, quem Melæborium præea locorum nauigantes uocant, ſtatimq; inter ſe undis impellentibus ſcaphas miſcuit atq; inuoluit: Alias ruptis anchoralibus egit in petram; aliis cũ in aduerſum mare uiolenter ſubrigeretur, ſaxoſi littoris periculũ, uel à Romanis clades occurrunt, undaque præceſſa mole ſupereminẽs oppreſſos demerſit. Conſugiendi nullus erat locus, nec manendi ſpes, cum uentus de mari expelleret, Romani urbe excluderent. Grauis erat nauigiorum ſonus, cum inter ſe collideretur: Intollerabilis hominũ gemitus cũ frangeretur. Qui ubi uacillantibus alueis uidebant mare irrupere, alii ſe præcipitabant natandi peritiã: alii dũ in appropinquantes exiliunt ſcaphas, in mare lapſi, concurſu alueorũ præterebantur. Pleſiq; cũ ipſis in profundo fidebant myoparonibus, quos enatandi fiducia deſtituerat, minore tamẽ cruciatu, quibus ars deerat, uel ſpes ulla tẽtametorũ. Qui ſe circũfuderant littori nauis fugietibus, idem & littoris periculum & à Romanis cladem, mors tranſfigebat. Cæterum natate adorſos, couulſa nauis fragmenta crebris quatiebant ictibus, lateribusq; illiſa miſeros artus fœde multabant, aut ſcopulis impulſos intet ipſa amplectenti littoris uota, mors ſequebatur: quæcunq; tamẽ habẽtes ſolatiũ in terris periſſe. Miſeranda itaq; facies erat, cũ excuſſo infeliciũ cerebro cautes aſpergerent, ſanguine maderent littora. Cerneret infectũ cruoribus mare, repleta omnia cadaueribus. Et ſi quæ forte euaderent, appropinquantes littori interficiebantur: æſtimatibus Romanis q; nõ ex locorũ aſperitate, uſuq; uentorũ, in illis locis deſæuiret procella, ſed diuina indignatione præter ſolitũ cõſpirantibus uetis mare inuolueretur, ne ludæi euaderent: & ideo metuẽtibus eis parcere, quibus deus nõ peperciſſet. Fuere qui ſe ferro interficerent, tolerabilius rati ferro, q̃ naufragio perire. Alii qui contis protrudere uolentes, nauigia perforauerunt: nõnulli qui lapſos in mare, ſi forte orarent ut à nauigantibus eleuarentur, remis repellerent, aut telo ferirent. Quod ideo non prætermiſi, quo clareat ab ipſis ſibi ludæorum populis, q̃ ab hoſte periculum maius fuiſſe, qui ſeipſos interimebant: quaſi exigua eſſent ad eorum exitium: iſteſta ſimul omnia, cœlum, hoſtis, mare, rupes. Quatuor itaq; milia quingentaq; defunctorũ numerata corpora, quæ deſpuerat mare: ſine bello capta urbs, & exciſa à fundamẽtis. Sic in breui tẽpore ſecũdo loppẽ Romana manus diruit. Quod iure Veſpaſianus præcipiendum putauit, ne iterum illic piratica conderentur habitacula. Vnde & æquitatũ eò loci, illic cũ pedibus paucioribus licet proficiſcens, reliquit, ut pedites in loco manerent, ne quid auderet prædonum manus aſſueta latrociniiſ: egres autẽ percurſarã finitima regionis, uicoſq; & oppida, quo penitus oĩa (ne cõſpiraret in aliquos auſus) diruerent.

Caput . XXI.

DVm hæc in loppe geruntur, quamuis procul Hieroſolymitani degerent, nec ſic quidem à cõſortio cladis feriabantur. Auditis em̃ quæ geſta à Romanis fuerant in ludæa, & maxime quia Joſephũ interfectum cõpererant: primo quia de locis ad eos index nullus aduenerat, non credebant: deinde ducem tantum nõ temere in manus hoſtium incidiſſe arbitrabantur. Et reuera nullus nũtius tãtæ cladis ſuper-

g iiii fuerat

De Ioppes ſitu & excidio. Importuosa eſt natu, alij.

Nec ſuſpectũ erat ullus locus.

Ioppe a fundamẽtis exciſa.

fuerat, & hoc ipsum supremi excidii fama, quia nullus iudex supererat, astruebat perisse omnia, nihilque resedisse, uel ad iudicium rege gestae; Manebat opinio quouis maior relatu, quod ipsa incertos dum tenent silentia, credebant omnia quae timebant: tantumque ab erat, quo uerius aliquid nuntiaret, ut etiam quae gesta non fuerant, adicerent. Nam Iosephum quoque interfectum fama asseuerabat, idque dolori maximo fuit uniuersis. Sed ubi cum apud Romanos degere compertum, tanto odio persequerentur, ut cuius primo mortem dolebant, eiusdem uitam uel ignauiae, uel proditionis indicem detestarentur. Hinc maior in Romanos commotio ut se de Iosepho ulciscerentur. Et quo magis eorum res inclinabat, eo amplius in bellum accendebantur. Vbi finis esse debuerat, inde exordium malorum capessit. Nam sapientibus aduersi exitus regis, ad cauendum magis documento sunt, ne rursus eadem accidant, quae iam male cesserunt; Imprudentibus autem incentiuum miseriae. Debuerat ergo Hierosolymitanis causa sobrietatis esse sociorum periculum; sed quia noluerunt intelligere ut bene agerent, in exitium uertit.

Caput .XXII.

Vespasianus tamen ut et ipsa mora in melius consulerent sibi, et a labore exercitus paulisper requiesceret, roganti cessit Agrippae, ut in urbe regni eius Caesarea Philippi uiginti fere interponeret dies, simul ut agra partium eius a commotionis & discordiae furore resipiscerent, qui se interuentu regis suscipi posse, si conuerterentur agnoscere deberent, cum tam sedula officiorum caedera inter regem & Romanos interuenirent. Denique Tiberias proxima Caesareae remedium non abnuuit. sanitatem inuenit. Nam & ipsa graui morbo dissidentis inter se plebis exastuabat. Vnde Vespasianus tres ordines ualidiores acciri, et Scythopolim petere, directo in negotio filio decernit. Ea erat decem urbium maxima uicina Tiberiadis. Inde appropinquare muris Valerianum cum quinquaginta equitibus iubet, qui pacifica suaderet, & ad fidem societatis clausos uocaret, ut congregati exercitus terror, auersos percelleret, nuntius pacis uolentes inuitaret. Valerianus prope muros equo defiliit, eadem fecere etiam ii, qui simul propius accesserant. Quos pro numero spernendos arbitrati, Iesus praedatoriae manus princeps, cum suis qui pariter incessere ausi, repentina eruptione deturbant loco, caedentesque simul quos deduxerant equos; inuolauere dementes qui non aduerterent, consultius Valerianum cessisse insolentiae, quam spolia de his qui pacem offerebant usurpauisse. Denique seniores offensi facinoris acerbitate, urbem relinquentes, ad Vespasianum precatum uenere: ne paucorum insolentia uniuersae plebi ascriberetur. Vespasianus ilico ad urbem Traianum direxit, ut exploraret si populus infidiatorum temeritatem auersaretur. At ille conuenientia populi studia seniorum precibus annuntians, fidem legationi accumulauit. Ita petentibus uenia data: maxime quia sollicitum regem pro totius urbis statu Vespasianus intuebatur, Cuius fide interposita, nihil tale aufuros postea delicti gratiam uolens cessit.

Caput .XXIII.

Inde Taricheas sollicito atque instructo agmine petit, eo quod plurimum ad ipsam urbem propter munitionem loci confluxerat multitudinis: et quia muro eam uallauerat Iosephus, nisi qua pedestribus inuia Genesari lacus fluctibus alluebatur: ideo nauigiis congregatis, anceps bellum fremebat. Si terrenum inclinaret aduersum se praedium, ad naues confugerent: si nauali certamine cederent, urbem reuicerent, murisque sese ambientibus defenserent. Consimilia utrobique praedia, uel in urbe Tiberiade, uel Taricheis. Sed Taricheis perniciores ingenia: muris ualidior Tiberiadis. Sed et Taricheorum furor promptior, ut si necesse esset miscerent omnia, naualia terrenis certamina, terrena classicis. Denique circumuallati aduersa acie, cum maiora auderent uiribus, nec aduersus dispositionis Romanae moderamina, ueterani quoque exercitus uirtutem quicquam temeritas promoueret, priusquam aliquid exitii subirent, uerum si in fugam, ad naues conuolauere. Quibus confertis tanquam densata acie praediabant, ac si in terris manu res gereretur. In campo etiam multitudo innumerabilis hostem praestolabatur. Eo cognito filium cum delectis equitibus Vespasianus direxit. Qui ubi se in gentibus circumfusum copius uidit, ad patrem quidem retulit maiorem esse hostium multitudinem.

sollicitum, quia
bellandi in certum

Viti, inquit
deceat, quod
men ur
pro nunc sitis, &
errare, consistim
nimis uobis alie
trum est: quicquid
qui statuit uel
rius Aeacides
no Aegyptia;
ferens bellandi
plenu uecun
tur audaciam si
tollite igitur an
gite. Neque uos
deterreant, quae
ris scientia, uel
herandi patienti
moriendo uic
exercemur: ut i
ueteranis solen
quam praedia si
dam certamini
bella sine langu
diq; tegitur gal
num militem r
ri sunt, nobis in
lium nobis est.
is equitatus est,
circu curat, et
non tam nume
disciplina: inf
fugam. Virtus
Accedit illud, q
illi pro patria, p
Neque enim minus
nobis praediam
dabitur plus esse
onis est periculo
pes orbis terrarum:
si non aliter nisi pa
nu frequenter fude
bor, si pares ad pl
sed aduertat nos:
cet sibi libere bellu
ratos aduersario
tur ore in conspe
ner filius subibo
nulli pbabo & t

multitudinem, quam opinio comprehenderat, sed conuocatis quos secum deduxerat, bellandi incentiuum hmoi alloquio infudit.

Caput XXVIII.

Viri, inquit, Romani, meminisse em uestri uos nominis et generis praeliuros decet, quoz manus nemo effugit qui in orbe Romano est. Vnde em hoc nomen uniuersis terris nisi uincendo dedistis? Meminisse etiam loci oportet in quo nunc sitis, & aduersum quos Romani bellum geratis. In extrema enim parte orbis terraz consistimus. Tanta ergo terrarum spatia transeuntes, nihil alienum uidistis. Quid enim uobis alienum quorum in possessioe orbis terrarum est? Quicquid ubiq est, ius uerum est: quicquid incolatus uniuersorum tenet, possessio uestra est. Currebat is bene, qui statuit uestros orbe toto curreres triumphos, quos non Hasdrubal Pænus, nō Pyrrhus Acacides, nō Brennus Capitolinis uestibulis incumbens, non Persarum cateruz, nō Aegyptiaz phalanges statuere potuerunt. Hos statuit rebellis Iudæa ineruditam praeferens bellandi temeritatem, tixaz quam pugnaz aptior. Neq enim est quod uereor, sed plenum uerecundiaz arbitror, qd nos uincendo defatigamini. Illi autem quoties uincuntur audaciam sumpserunt, & lassati nos rebus secundis; cum illi aduersis duriores sint. At tollite igitur animos Romani uiri, & aduersus cateruas hostiu freti patria uirtute exurgite. Neq uos numerus moueat plebis Iudæaz, cum illos tot uestraz uirtutis insignia nō deterreant, quaz longe numero ualidiora sunt. Neq enim ulla in Hebrais uel rei militaris scientia, uel praeliandi peritia, uel moderandi gratia, nullus disciplinae usus, nulla tolerandi patientia: Solum in praelium deferunt mortis contemptum, sed nemo unquam moriendo uicit hostem, se id perimendo. Illi nesciunt arma nisi in bello, nos in pace armis exercemur: ut in bello, casus belli dubios non sentiamus. Insuetis enim euentus dubii, ueteranis solenis triumphus. Quid enim aliud agimus quotidie, nisi ut nobis uana nūquam praelia sint? Vnusquisq domi quasi in praelio exercet, ut in praelio meditatio quaedam certaminis sit. Deniq non errauerit quisquam asserens quod meditationes nostraz, bella sine sanguine sint, bella nostra meditationes sint. Progredimur in bellum muniti undiq, tegitur galea caput, lorica pectus, torumq clypeo corpus; ubi feriat hostis Romanum militem reperire non potest, quem ferro septum circūspicit. Aliis talia arma onerari sunt, nobis integumento, quia usu leuantur. Aduersum inermes igitur ac nudos praelium nobis est. An uero metuimus ne numero circūueniamur? Primum liber in praeliis equitatus est, cedendo atq insequendo bellum proludit. Et quamuis maximas acies circūcurfat, et quibus libitum fuerit spatiis excedit. Deinde in ipso pedestri certamine, non tam numerus plurium conficit pugnam quam uirtus paucorum. Multitudo enim disciplinae insolens, ipsa sibi est impedimento: in prosperis ad uictoriam, in aduersis ad fugam. Virtus uero patiens & secundis ualefcit, nec usque ad finem labitur in aduersis. Accedit illud, quod assuetudo uictoriarum incentiuum nobis sit praeliandi. Nam & si illi pro patria, pro liberis dimicant, non ideo promptiores eos esse quam nos oportet. Neq em minus est, imò haud scio, an etiam amplius nobis q pro nostris discernere. Pro nobis praeliamur: & cū praeliamur p gloria, ne minores simus eo q sumus. Quis ergo dubitet plus esse p gloria discernere q pro salute? Nobis aut bellum hoc pro existimationis est periculo, ne ius partū intercitat. Periclitamur etiam uictores gentiu & principes orbis terraz: Iudæis pares uideri, quos ex æquo nobis in aduersarios constituimus, si nō aliter nisi pari nūero congregiamur. Maiores nri magnas hostiu copias parua manu frequenter fuderunt. Et quid nobis conferūt quotidiana exercitia? quid diuturnus labor, si pares ad pliu uenimus? Nuntiauimus quidē de nūero patri, quia nō licebat aliud, sed aduertat nos nō de periculo metuisse, sed reuerentiam belli arbitrio reseruauisse. Licet plibare bellū, tenere hostē, rapere uictoriam, dū adiuueta uenit: ne non tam stratos aduersarios cōmuni robore, q pfectos nos uirtute sua iactent q uenerint. Quo igitur ore in cōspectum pfiis ueniamus, si bellū incipere timuerimus? Quo pudore degener filius subibo oculos tanti uiri, q nesciat militē suū nisi uictorē uidere? Quō eius me militē pbabo & filiū, cū ille sp triūphator; ego etiā meo qd grauius ē, uictus iudicio, q

Orō Titū ad
socios hortāe
eos ad pliu.

• cesserim? quid uobis fiet condemnato duce, quem uobis pater securus cōmiserit? Sed malo de uirtute ducis uos, quàm de ignauia causas dicere. Proruaus igif in aduersarios, propereremus, proteramus hostem. Primus in periculū excurram, uos sequimini, ut depositum patris custodiatis, & cōmissum patris referuetis. Ego autē non periculi socios exigo, sed consortes uictoriæ. Vos tñ caute ne oblatam uobis palmam triumphī, aliis reseruasse uideamini, uobis eripuisse. Certe si secus cesserit, malo me filium pater in uulneribus meis recognoscat: si in militibus suis non recognouerit. Ponamus tñ offendit patrem prælii aggressione. Quid igif tolerabilius præripuisse uictoriā, an deseruisse? In præripiendo properatio fortitudinis est, in deserendo culpa ignauitatis. Condemnet certe uictores pater, reatum hmoi non reformido; malo reus esse triumphante re publica, quàm læsa innoxius. Utinam Manlii Torquati filium, uel in solo mihi liceat imitari periculo, quē securi pater iussit feriri, q̄ contra imperium patris exercitū in hostem produxerat. Stabat hostibus cæsis adolescens, amictus adores triumphalibus, sub carnifice mortis securus; qm̄ beatissimū putabat in uictoria mori. Quid euim illustrius quàm uitam triumpho claudere, nec ad incerta rerum seruari post certam uictoriā? O expetendum prudentibus crimen uictoriæ. Utinam & nobis hoc obiciat q̄ uicerimus. Certe illo exemplo solus ego periclitabor, uos triumphabit. Et tñ nō prohibuit nos pater pugnare; sed iussit, quos ad pugnā direxit. Vnde magis indignatus: arbitror celsisse nos ludæis, cum possemus uincere, quàm pugnauisse.

Manli⁹ Tor
quati filius.

Caput .XXV.

HAec dicens, primus equum in hostem egit, & clamore magno sequuti ceteri: toto campo extendebant, quo etiam plures æstimabant. Traianus quoq; cū trecentis equitibus missus à Vespasiano, iam progrediente Tito superuenit. Nec diutius resistere potuerunt ludæi, cum uiroꝝ contis, & fremitu equoꝝ perturbarent. Conuersi itaq; in diuersa alii, pleriq; urbem petebant. Emicat Titus, & alius à tergo fugientes opprimit, alios cædit. palantes uniuersos præuerso itinere à muris repellit, & obuius recurrentibus fugam intercludit. Rursus tamen dum alii sternuntur, elapsi alii quibus urbs refugio erat: sed illis quoq; acrius prælium. Nam qui de locis finitimis affluerant, à principio pacem præferbant, sed populus superueniens inuitis bellandi studia extorserat. Inde intra urbem dissensio, & tumultus grauis, quo strepitu excitus se conuertit ad milites Titus: Hoc, inquit, est tempus sanctissimi commilitones, quod expetebam. Inter se hostes intra urbem tumultum ferunt, foris cæduntur, intus digladiantur. Festinemus itaq; dum adhuc dissidēt, ne forte periculi metu in gratiam redeant. Itaq; ascendit equum quo desilierat, muris proximus, & conuersus ad lacum per fluctus aquarū urbem petebat, primusq; in urbem irruit, & postea ceteri. Statimq; omnes qui interiorius erant dispersi in fugam, alii prosternebantur, alii ascendentes nauigia in lacum demergebantur, cæsi intus multi mortales. Sanè qui de agris erant, offerebant sese Romanis alienos culpæ asserentes, quibus pio moderamine Titus parcendum putabat, solos ugens rebellionis autores. Misit itaq; ad patrem equitem, qui nuntiaret euentum uictoriæ. Quo delectatus Vespasianus, & maxime filii triumpho, qui maximam portionem totius belli confecerat, quod aduersus ludæam gerebatur, eò contendit, & iussit obseruari urbem diligentius, ne quis elaberetur, eo quod uniuersi poenæ deberentur. Alio tñ die ppter eos qui in scaphas sese contulerant, rates ficti iussit, quæ sine mora factæ, qm̄ & syluæ finitimæ, & operarii pleriq; accelerandi muneris facultatē dedere.

Caput .XXVI.

Nanq; lacus ipsius uelut quodam maris ambitu sinus amplissimus, in longitudinem. cxi. extendit stadia, latitudine. xl. diffundit, crispantibus aquis aurā de se ipso sibi excitas. Vnde & Genesar dicit Græco uocabulo, quasi generas sibi aurā, aquæ dulcis, & ad potandū habilis. Sigdē nec palustris uliginis crassū aliqd aut turbidū recipit, q̄ ab arenoso undiq; littore circūuenit et tēperatior ē fluuialis aut fōtis rigore. Frigidior tñ placidæ paludis æquore, eo ipso q̄ nō in stagni morē sternit aqua, sed p̄ diffusiora spatia lacus frequētius auris spirantibus agitatur; unde & purior haustus eius ac mollior

Descriptio
loci Genesar

mollor est ad usum
is suspensam, ad uir
cultare arbitretur
tata. Resergete
lupatoris sui dub
Philippus tetrarch
solent mittens pal
dum esse lordani
us fluminis co
quasi fons scatur
ginti interiorcen
li rore qualitat
sus aliqua deriu
ubi Panniti est
furrerisse prod
pio eadem Pan
co huberior, sp
lit lordanis, ext
cauos terræ me
Semecho nitide
uiginti stadia, si
lacum istum, qu
patus deserta. A
lus, in tertio ha
uocabulum ali
neos fructus se
git: arborum p
mæ fecundita
tura præterieri
peries, ut omni
tipliciter effanc
arctos nuces, &
as loquar, quas
principales Pa
cer longo inter
tionem. Illa qu
li feru uniuers
etiam conserua
tota anni ætate
lis cuiusdam gr
morum, quos u
cultra humana,
tum deserere no
sonis gratia, qui
nomen ei, quam
lum quia irriguis
pates, qui in Ale
cus dicitur. Præte
de natura loci di
tibus, secundū p
eos, qui nauigio
bus in terris salut
is, & undiq; Rom

mollior est ad usum bibendi, & si quis naturali gratia studium adiungere uelit, ut aesti-
 uis suspensam, ad auras noctibus more incolarum potui patet, haudquaquam à niuis ri-
 tu distare arbitretur. Genera quoque piscium gustu & specie quàm in alio lacu præstan-
 tiora. Res exigere uidetur, ut Iordanis ortu, quem alibi promissimus, aperiamus: Nam
 superioris æui dubio, utrum de lacu Genesar flumen, cui nomen Iordanis, exoriretur.
 Philippus tetrarches Trachonitidis regionis falsam opinionem redarguit, erroremque ab-
 soluit, mittens paleas in Phialam quas in Pannio fluuius ebullit. Vnde liquet non exor-
 dium esse Iordanis in Pannio, sed fluentum. Non enim ibi fons eius est, ut ab eo ceterorum
 ufus fluminum coeperit, sed de Phiala eadem subterraneis deriuat meatibus: ibi iterum
 quasi fons scaturit, atque emergens prodit. Est autem Phiala in Trachonitide terra, centum ui-
 ginti interiacentibus stadiis, usque ad urbem Cæsaream. Phiala autem nomen spes dedit, qua-
 si rota qualitate exprimens, quæ ita iugiter plena est aqua, ut neque superfluat, nec rur-
 sus aliqua deriuari minutione intelligant. Inferius itaque mensura quadam labitur aqua, &
 ubi Pannium est rursus ebullit, ut paleis resurgentibus manifestatum est. Ita ibi Iordanis re-
 furrerisse proditus est, ubi nasci à superioris temporis uiris existimabat. Nec tamen à princi-
 pio eadem Pannium, nisi sola naturalis gratia: sed regalis Agrippæ munificentiâ ornatus lo-
 co huberior, splendidiorque aditus, quo spelæum decore admirabili, per quod sese atto-
 lit Iordanis, extructum uenustatumque accepimus. Vnde non latenti iam, neque abdito pro-
 cauos terræ meatus, sed uisibili per terras atque aperto flumine incipiens, superfundere se
 Semecho nitidum lacum paludesque eius interfecat. Inde quoque cursus suos dirigens, centum
 uiginti stadia, sine ulla interfusione progreditur usque ad urbem, cui Iulias nomen: postea
 lacum istum, qui Genesar dicitur, medio transit fluento, quibus ex locis plurima circūua-
 gatus deserta, Asphaltite suscipit lacum, atque in eum condit. Itaque duos lacus uictor egres-
 sus, in tertio hæret. Præterdit autem regio Genesar, eiusdem nominis lacum, de quo & ipsa
 uocabulum assumpsit, mirabili naturæ gratia, & specie pulchritudinis. Nam & sponta-
 neos fructus soli hubertas ministrat, & nemorum ferax in uniuersa genera sponte se subri-
 git: arborum pomifera, & cultura solertia imitata naturam, in quos uoluit usus, opor-
 tuit fecunditatis deflexit gratiam, ut nihil sit illic quod natura negauerit, nihil quod cul-
 tura præterierit: ita aptus omnibus, nec ullis unquam alienus fructibus. Cuius tanta tem-
 peries, ut omnium nascentium conueniat diuersitati. Illic & quæ frigore alunt, sese mul-
 tipliciter effundunt, & quæ aestu fouentur. Illic aestiua hybernis mixta simul aspicias,
 arctas nuces, & dactylos, nisi locis feruentioribus generari nescios. Quid ficus aut ole-
 as loquar, quas cæli mollior alit tractus? Nec tamen æquantur illis superioribus: Illi enim
 principales Palestinæ, & quidem domestici fructus eorum huberiores: hi suppare, & li-
 cet longo interuallo, sed tamè proximis, dicas naturæ, & temporum iucundam contem-
 tionem. Illa quasi mater fecunda omnia creat, horum temperies quasi bona nutrix, molli
 foetu uniuersa educat. Itaque non solum, affatim generantur pomorum diuersitates, sed
 etiam conseruantur, ut aliqua genera maxima parte anni non deficient: reliqua omnia,
 tota anni ætate usque ad finem superant. Nam & uua & ficus, quæ sunt in insitiuis, rega-
 lis cuiusdam gratiæ, decem mensibus sine ullo defectu redundant, & reliqui fructus ra-
 morum, quos uel uiolentia rura sponte propria procreauerint, uel ingenerauerint in-
 dustria humana, ministerium suum nisi nouis succedentibus, usu quodam administran-
 tium deserere non norunt. Ad hanc naturæ fertilitatem, & aeris temperiem accedit &
 fontis gratia, qui memoratam regionem genitali quadam irrigat infusione, Capernaum
 nomen ei, quam Nili fluminis uenam haud superfluo quidam aestimauerunt. Non so-
 lum quia irriguis arua optima, uerum etiam quia huiusmodi creat piscem, ut coracinnu
 putes, qui in Alexandrino lacu ex Nili infusione reperitur. Locus quoque de nomine la-
 cus dicitur. Præterditur in longitudine triginta stadiis, in latitudine uiginti. Quoniam
 de natura loci diximus ad consummationem prælii regrediamur. Præparatis itaque ra-
 tibus, secundum præceptum suum, manum militarem imposuit Vespasianus, qui insectaretur
 eos, qui nauigiorum effugio pestem euaserant. Quid igit facerent, non reperiebant. Nul-
 lus in terris salutis locus, circumfusa hoste omnia, nulla in aquis fugiendi præterita: utpote lacu clau-
 so, & undique Romanis circumdato, Nulla etiam in exiguis myoparonibus resistendi fiducia.

Iordanis or-
tus hic apud

Phiala flue-
men

Descriptio
Genesar re-
gionis

Quid

• Quid em̄ pauci aduersus plurimos facerent? Ratibus appropinquantibus tardior quidam hanc appulsus, & efficacior excursus nauigiorum, sed sine ullo sui uulnere soli clypeorum percussis spiculis crepitus audiebant. Appropinquare non audebant Iudaei, nec impune quisquam scapha propius accesserat, cum de proximo facile uel telorum figeret ictibus, uel ratibus demergeret. Et si quis enare uel emergere tentauisset, sagittarum iaculo infertus, miserabilem in fluctibus uitam deponebat. Nec diutius resistere potuerunt, cum diuerso genere minuerentur. Nam paulatim concurrentibus plurimis ratibus, ad littora cogebant Romani maximum numerum nauigiorum. Illi uero coarctati aut in terram resiliabant, ibique a Romanis interficiebantur, aut cadebant ab iis, qui de ratibus urgebant, aut concursu ratium perirebant, aut ipsi se in lacu deliciebant, cum in scaphas eorum hostis infiliret. Cerneret mixtas sanguine aquas, plenum cadaueribus lacum. Nulli enim parcebat quicumque occurrerat. Grauis odor, teterrimus foetor locorum. Sex milia Iudaeorum cum superioribus tamen & septingenti eo interempti praelio. Victor Vespasianus Taricheas reuertitur, illic regionis populum ab urbano discernere parabat, ut qui non fuerant autores seditionis reseruarent. Sed plurimorum consilio, qui tantam superesse multitudinem, quae posset recidiua plura resuscitare, paci aduersam, & inutilem locis arbitrarent (ubi enim consisterent patria excussa, quibus se alimoniis sustentarent exortes omnium nisi rapti uiuerent) inuicem flexit, & spe parata uenia mortis praecipit, ut egredierentur ea porta, quae esset in regione Tiberiadis, atque ad eam urbem contenderent. Facile crediderunt quod exoptabant. Coeperunt egredi, sed praecipitato itinere, comestitia Iudaeorum omnia clausere agmina, atque in urbis stadium introdúcere. Ingressus itaque Vespasianus, spectata aetate uel robore omnium, quos sibi statui praeciperat, elegit sex milia iuuenum ualidiorum, quos Neroni in Isthmon direxit. Senes autem & inuálidos mille ducentos iussit necari, reliquorum xxx. milia, quadringentos uendidit. Vniuersos autem quicumque de partibus regni Agrippae reperti sunt regi donauit, quos aequae rex accepto pretio in seruitutis obsequia transmisit. Praeterea populus alius Thrachonitidis regionis et Gaulanitidis & Ioppeni & Gadaritae tanquam belli excitatores, & perturbatores concordiae deserentes propria, incurfantes aliena, qui sumptis armis pacem uiolassent, iustas & debitas pro flagitiorum meritis poenas dedere.

EGESIPPI DE EXCIDIO HIEROSOLYMITA.
VRBIS HISTORIAE LIBER QVARTVS.

Caput .I.

Descriptio
ciuitatis Ga
malae.

Gamala pri
us Camela
uocitata.

caetera prupta atque inuia. Unde plerique a superioribus Camalam uocitatum putant, quod forma Cameli praeferat, sed corrupto incolarum usu Gamalae nomen urbi inhaerisse. la si contexta a diffinitia spectes, suspensam urbem arbitrare, & maxime septentrionalis eius partem pedere existimes, reflexa paulisper meridiana. Addiderat quoque huic urbi munitiones Iosephus, quibus freti et confluentis eorum multitudinis numero, regis Agrippae per septem menses obsidionem luserant. Nam et ipsa & Sotanis & Seleucia regni eius portiones erant. Seleucia iuxta amoenissimum illud & celebre per Syriam daphnes nemus, cyparissis arboribus intextum, scaturiens fontibus, quibus praetermeati fluuio loci, quem minorem Iordanem uocant, nutritimenta quaedam lacteis heribus in-

Vespasianus
maximam
cum su
nec ego sic ad
de nostris pl
anguine est: H
lo, solet tamen a
prospicere mode
secundos semper
antem lapsu aliq
que in bello ger
bus, & supplantat
At uero incuriosie
prohibet. Quid si ho
colera decernita
asperitates, iniqua
multitudo sibi on
pe obrepunt, qua
debeat comiliton
Iudaeorum uel re
tiam mora, Neg